

Над
колискою
українські
колискові
пісні
та вірші

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО
ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ
КИЇВ-1963

УФ+У1+У2
Н-17

*Упорядкування, підготовка текстів та вступне
слово кандидата філологічних наук
В. Г. БОЙКА*

КОЛИСКОВІ ПІСНІ

Глибока ніч. Спалахне і при-
гасне примхливий вогник, вимере-
жуючи стіни убогої оселі химерни-
ми тінями. Над колискою в зажурі
схилилася мати. Свої думи, свою
тугу вона виливає в рядки журли-
вої пісні. В цій пісні і скарги на
гірке життя, і вболівання за май-
бутнє дитини, і материнська три-
вога, і благання не знати в кого
щастя-долі, добра-здоров'я своєму
рідному, найдорожчому:

Ой щоб спало, щастя знало,
Ой щоб росло, не боліло,

УФ+У1+У2

Н-17

*Упорядкування, підготовка текстів та вступне
слово кандидата філологічних наук*

В. Г. БОЙКА

КОЛИСКОВІ ПІСНІ

Глибока ніч. Спалахне і пригасне примхливий вогник, вимершуючи стіни убогої оселі химерними тінями. Над колискою в зажурі схилилася мати. Свої думи, свою тугу вона виливає в рядки журливої пісні. В цій пісні і скарги на гірке життя, і вболівання за майбутнє дитини, і материнська тривога, і благання не знати в кого щастя-долі, добра-здоров'я своєму рідному, найдорожчому:

Ой щоб спало, щастя знало,
Ой щоб росло, не боліло,

На серденько не кволіло.
Соньки-дрімки в колисоньки,
Добрий розум в головоньки...

Ця пісня на все життя вкарбується в дитячу пам'ять...

З глибини віків дійшли до нас хвилюючі колискові пісні. Так само як і інші жанри народної творчості, вони передавалися з покоління в покоління, шліфувалися, вдосконалювались.

Пісні рідної матері над коліскою навіяли і безсмертному Кобзареві, зісланому в далекі оренбурзькі степи, згадку про його «найперші сльози»:

Мене там мати повила,
І, повиваючи, співала,
Свою нудьгу переливала
В свою дитину...

В українській народній поетичній творчості колискові пісні посідають неабияке місце. Вони друкуються вже в перших фольклорних збірни-

ках, до них виявляли і виявляють інтерес визначні українські письменники.

Поза почутим безпосередньо в народі Тарасу Шевченку були відомі й перші публікації українських народних колискових пісень у збірках М. Максимовича (1849) та А. Метлинського (1854). Марко Вовчок, упорядковуючи за кордоном збірник українських народних пісень, вміщує в ньому і колискову «Ой ти, коте, не гуди». Їх записував у своєму рідному селі Нагуєвичі Іван Франко і разом з іншими колисковими піснями опублікував у п'ятому томі «Етнографічного збірника», що вийшов за його редакцією 1898 р.

В Нагуєвичих поет записав і пісні «Ой спи, дитя, колишу ті», «Ой та вивела перепілонька діти», «Ой не куй, не куй, сива зозулько, вночі», вміщені у нашій збірці.

Леся Українка незадовго до смерті, коли її вже залишали сили, ще кілька днів пригадувала і диктувала народні пісні, а серед них і колискові, зокрема пісню «Ой ходить сон коло вікон», варіант якої був опублікований ще в «Русалці Дністровій» (1837).

Поряд з величезною художньою вартістю колискові пісні відіграють також значну виховну роль. У них своєрідно відтворено матеріалістичний світогляд, культуру й побут українського народу.

Коліскова пісня прищеплює дитині любов до праці, пошану до батька, матері, старших, впливає на вироблення її характеру, в ній знаходимо перші зерна колективізму та патріотизму.

Згодом приходять інші форми морального й естетичного впливу на дитину, але в той час колискові пісні є єдиною лектурою, яку з мо-

локом матері вбирає в себе дитя. У них для дитини людський світ з його печальми й радощами, в них рідний край з його прекрасною природою, в них минуле, сучасне і майбутнє рідного краю, в них, нарешті, чарівна поезія рідної мови, пильно вслухаючись у яку, дитя незабаром скаже своє перше і найкраще слово — «мамо».

Ці наддивовижу прості і прозорі пісеньки, разом з іншими, не менш популярними жанрами дитячого фольклору, з якими дитина знайомиться пізніше, говорячи словами Івана Франка, «вкорінюють у нашій душі любов до рідного слова, його краси, простоти і чарівної милозвучності»¹.

Народні колискові пісні за рівнем художньої майстерності стоять дуже високо. Виразна ритміка, звучні ри-

¹ Іван Франко, Твори в двадцяти томах, т. IV. К., 1950, Держлітвидав України, стор. 134.

ми, влучні метафори, невимушений дотеп і м'який, лагідний гумор надають цим зразкам народної поетичної творчості особливої чарівності.

М. Сумцов писав, що є «чимало надзвичайно гарних з естетичного боку поодиноких пісень, які роблять велике враження цілком, усім своїм змістом, от хоч би дві колискові пісні, які ухваляв ще Гоголь»¹.

Цілком виразні соціальні мотиви, яскраво виявлені у багатьох колискових піснях, свідчать про те, що їх створювали жінки-трудівниці. Так, в окремих піснях мати скаржаться на гірке життя, тяжку виснажливу працю, сирітську долю:

Ей люляй мі, люляй,
Сиротонько мала,
Бо твій няню умер,
Я вдова остала.

¹ М. Сумцов, Вага і краса української народної поезії. В кн.: «Малюнки з життя українського народного слова», Х., 1910, стор. 69. Наводяться пісні: «Ой спи, дитя, без сповиття» та «Ой ходить сон по вулонці».

Я вдова остала,
Мам семеро діти;
Сиротоньки мої,
Як вас виживати.

А то мати піклується, щоб син швидше ріс їй на поміч у господарстві. Поміч з нього звісно яка — пасти худобу.

Зустрічаємо в колискових і описи природи, без яких не мала б тієї чаруючої сили українська народна поезія. Природа, як мати, піклується за дитину:

Справлю я ті колисочку
Та й повішу на дубочку.
Сонце зійде, обігріє,
Роса впаде та й накриє,
Вітрець стане, заколише,
Птах прилетить, заспіває.

Чи не найбільше співається в українських колискових піснях, як і в колискових інших слов'янських народів, про ката-коточка. Можливо, та обставина, що кіт своїм вуркотін-

ням сприяє швидкому засипанню дитини, і зробила його таким популярним. Кота змушують займатися якоюсь корисною справою; якщо не колихати немовля, то збирати під голову соломки, чи ловити пташечку або мишку, чи підмести сіни. То його просять погнати корову на пашу, та ще й на «панську толоку», а то він їде по сіно.

Якщо дитя не спить, можна послати kota й по тітку («а в нас тітка молода аж з Китай-города»), якій варто лише золотими підківками брязнути, щоб воно заснуло.

Шовкові вервечки, срібні колокілля, колисочка «данська», що трапляються в колискових піснях, очевидно, з'явилися внаслідок мрій матері про щастя своєї дитини, яке було в ті часи нездійсненною казкою.

В колискову пісню інколи влітаються виразні казкові елементи,

як, наприклад, у згадці про дівчину Гапку, яка сидить на віконці й «пряде волоконці»:

Що виведе нитку,
То пошиє свитку,
Що виведе півтора,
То пошиє рукава...

А порубаний козак просить свого коня бігти до дівчини, в якої «смолянії лавки»:

Як сів — прикипів
І вечерять не схотів.

Деякі колискові пісні з історичним та глибоким ліричним змістом М. Максимович виділяв окремо і називав їх материнськими піснями.

Замріявшись над колискою, мати думкою-блискавицею шугає в прийдешнє, бачить свого сина гідним її любові, борцем за правду, оборонцем знедолених і скривджених, вірним сином свого народу:

«Рости ж, синку, в забаву,
Козачеству на славу,
Воріженькам в розправу».

Але одна думка непокоїть матір,
а що, як син не виправдає її надій,
і з нього, за словами Т. Шевченка,
«вийде недолюдок», він виросте зло-
дієм, розбійником, як у цій пісні:

«Не втішайся, мати, мною,
Не буду ти послугою,
Бо я піду розбивати,
Людську кривцю проливати».

І яку високу громадську свідо-
мість і мужність треба мати матері,
щоб відповісти такому синові:

«Людська кривця — не водиця,
Проливати не годиться.
Іди, сину, в тихий Дунай,
Нехай тебе Дунай втопить!»

Пісні матері над колискою про-
тягом багатьох століть були і зали-
шаються чистим джерелом, з якого
черпають цілющі соки для своїх
творів професіональні митці.

Тісно пов'язана з народною твор-
чістю українська література. Знач-
ний доробок багатьох її представни-
ків своїми коренями сягає до неви-
черпних джерел українського фольк-
лору. Яскравий приклад тому —
творчість Тараса Шевченка, який,
вийшовши з народної пісні, підніс
свою поезію на висоти світової
класики. Від коліскової пісні йшов
він у відтворенні високих і благо-
родних почуттів матері до дитини.
Йому належать і загальновідомі сло-
ва, що стали крилатими:

Нічого кращого немає,
Як тая мати молода
З своїм дитяточком малим...—

і яскраві малюнки матері з дітьми
у віршах «Садок вишневий коло
хати» та «Сон» («На панщині пше-
ницю жала...»), в поемах «Сова»
й «Марія», і прекрасна поезія «Ой
люлі, люлі, моя дитино...».

Чудові вірші за мотивами українських народних колискових пісень створили Леся Українка, С. Руданський, М. Щоголев, О. Маковей, О. Олесь.

Українські радянські письменники М. Рильський, В. Сосюра, А. Малишко, М. Стельмах, П. Воронько, С. Крижанівський, М. Нагнибіда та інші, продовжуючи традиції своїх попередників, написали чимало нових колискових пісень, які хоч і виходять з тих самих чистих джерел народної творчості, що живили й українську класичну поезію, але, цілком природно, збагатилися новим ідейним змістом, пафосом ствердження нового життя.

Черпаючи з духовної скарбниці народу ту теплоту і глибокий ліризм, з якими протягом віків змальовувався образ матері над колискою, поети Радянської України створили образ жінки-матері нашого

часу, в якому відкрили зовсім нові грані. Мати насамперед хоче передати своїй дитині палку любов до людини, чий світлий розум зміг так далеко сягнути, провіщаючи щастя всім ^{вам} трудящим, до людини, ласкаве ім'я якої — Ілліч. Ця думка проходить і через вірш талановитого поета Володимира Сосюри, і через пісню кобзаря Володимира Перепелюка.

У грозові дні фашистської навали Максим Рильський разом із визначним твором «Слово про рідну матір» пише і глибоко ліричний вірш «Коліскова» («Заглядає ніч у вічі»). У словах матері до сина — тверда впевненість у те, що «ясен, красен день настане».

Щасливими і сильними виростають радянські малюки, їх чекає сонячна школа і великі, славні діла. Бо ж для них вже засвічено зорі багатьох гідроелектростанцій, зводяться гігантські мости, співають заводи

і квітують колгоспні поля. Доля наймолодших у надійних руках могутньої Радянської держави.

У цій збірці вміщено краці зразки українських народних коліскових пісень, які досить повно представляють важливіші етнографічні райони побутування цих творів — Правобережжя, Лівобережжя, Полісся, Волинь, південь України, західні області, Буковина, Закарпаття, а також Пряшівщина.

Вміщені в цьому збірнику зразки народних коліскових пісень подаються в хронологічному порядку (тобто за часом їх публікації) за такими основними джерелами:

1. Сборник украинских песен, издаваемых Михаилом Максимовичем, ч. I, К., 1849. 2. Народные южно-русские песни, Издание Амвросия Метлинского, К., 1854. 3. Рубец А., Сборник украинских народных песен, Вып. II, СПб, 1872. 4. Л. Лона-

чевский, Песни буковинского народа, Записки юго-западного отдела Русского географического общества, т. II, за 1874 г., К., 1875. 5. Труды этнографическо-статистической экспедиции в Западно-русский край. Материалы и исследования, собранные П. П. Чубинским, тт. III—V, СПб, 1872—77. 6. Народные песни Галицкой и Угорской Руси, собранные Я. Ф. Головацким, чч. I—III, М., 1878. 7. Угро-русские народные песни, собранные Г. А. де Волляном, СПб, 1885. 8. Н. Л-ий, Народные колыбельные песни, «Харьковский сборник», Литературно-научное приложение к «Харьковскому Календарю» на 1888 год, 1888. 9. Хр. Ящуржинский, Поверья и обрядности родин и крестин, «Киевская старина», т. 42, 1893. 10. Материалы по этнографии Новороссийского края, собранные в Елисаветградском и Александрійском уез-

дах Херсонской губ., Одесса, 1894. 11. В. П. Милорадович, Народные обряды и песни Лубенского уезда, Полтавской губ., записанные в 1888—1895 гг., Х., 1897. 12. Этнографические материалы, собранные в Куляновском уезде, Харьковской губ., П. Иванова. «Этнографическое обозрение», 1897, № 1, кн. XXXII, М., 1897. 13. Етнографічний збірник, т. V, виданий під редакцією д-ра Івана Франка, Львів, 1898. 14. Этнографические материалы, собранные в Черниговской и соседних с ней губерниях, т. III, Песни, Б. Д. Гринченко, Чернигов, 1899. 15. Опыт записи фонографом украинских народных песен, Из музыкально-этнографической поездки в Полтавскую губ. в 1903 г. Евгении Линевой, С приложением 18-ти песен, М., 1905. 16. Матеріали до української етнології, т. XV, Львів, 1912. 17. В. Щепотьев, Народные песни, за-

писанные в Полтавской губ., П., 1915. 18. Народні мелодії з голосу Лесі Українки, записав і упорядкував Климент Квітка, ч. I, II, К., 1917/8. 19. Матеріали до етнології й антропології, т. XXI—XXII, ч. I, 36. праць, присвячених пам'яті В. Гнатюка, впорядкував Ф. Колеса, Львів, 1929. 20. Ф. Колеса, Народні пісні з Галицької Лемківщини, Львів, 1929. 21. Народні пісні підкарпатських русинів, зібрані: Д. Задор, Ю. Костюк, П. Милославський, Унгвар, 1944. 22. З уст народу, Прислів'я, приказки, заклинання, примовки, загадки й приповідки Закарпаття. Склав та написав вступ Євгеній Недзельський, Пряшів, 1955. 23. Співаньки мої, Збірник народних пісень Пряшівського краю, Словацьке видавництво художньої літератури, 1956. Зібрав і упорядкував Федір Лазорик. 24. Піддукланський Український народний ансамбль,

дах Херсонской губ., Одесса, 1894. 11. В. П. Милорадович, Народные обряды и песни Лубенского уезда, Полтавской губ., записанные в 1888—1895 гг., Х., 1897. 12. Этнографические материалы, собранные в Купянском уезде, Харьковской губ., П. Иванова. «Этнографическое обозрение», 1897, № 1, кн. XXXII, М., 1897. 13. Етнографічний збірник, т. V, виданий під редакцією д-ра Івана Франка, Львів, 1898. 14. Этнографические материалы, собранные в Черниговской и соседних с ней губерниях, т. III, Песни, Б. Д. Гринченко, Чернигов, 1899. 15. Опыт записи фонографом украинских народных песен, Из музыкально-этнографической поездки в Полтавскую губ. в 1903 г. Евгении Линевой, С приложением 18-ти песен, М., 1905. 16. Матеріали до української етнології, т. XV, Львів, 1912. 17. В. Щепотьев, Народные песни, за-

писанные в Полтавской губ., П., 1915. 18. Народні мелодії з голосу Лесі Українки, записав і упорядкував Климент Квітка, ч. I, II, К., 1917/8. 19. Матеріали до етнології й антропології, т. XXI—XXII, ч. I, 36. праць, присвячений пам'яті В. Гнатюка, впорядкував Ф. Колесса, Львів, 1929. 20. Ф. Колесса, Народні пісні з Галицької Лемківщини, Львів, 1929. 21. Народні пісні підкарпатських русинів, зібрали: Д. Задор, Ю. Костюк, П. Милославський, Унгвар, 1944. 22. З уст народу, Прислів'я, приказки, заклинання, примовки, загадки й приповідки Закарпаття. Склав та написав вступ Євгеній Недзельський, Пряшів, 1955. 23. Співаньки мої, Збірник народних пісень Пряшівського краю, Словацьке видавництво художньої літератури, 1956. Зібрав і упорядкував Федір Лазорик. 24. Піддуклянський український народний ансамбль,

дах Херсонской губ., Одесса, 1894. 11. В. П. Милорадович, Народные обряды и песни Лубенского уезда, Полтавской губ., записанные в 1888—1895 гг., Х., 1897. 12. Этнографические материалы, собранные в Купянском уезде, Харьковской губ., П. Иванова. «Этнографическое обозрение», 1897, № 1, кн. XXXII, М., 1897. 13. Етнографічний збірник, т. V, виданий під редакцією д-ра Івана Франка, Львів, 1898. 14. Этнографические материалы, собранные в Черниговской и соседних с ней губерниях, т. III, Песни, Б. Д. Гринченко, Чернигов, 1899. 15. Опыт записи фонографом украинских народных песен, Из музыкально-этнографической поездки в Полтавскую губ. в 1903 г. Евгении Линевой, С приложением 18-ти песен, М., 1905. 16. Матеріали до української етнології, т. XV, Львів, 1912. 17. В. Щепотьев, Народные песни, за-

писанные в Полтавской губ., П., 1915. 18. Народні мелодії з голосу Лесі Українки, записав і упорядкував Климент Квітка, ч. I, II, К., 1917/8. 19. Матеріали до етнології й антропології, т. XXI—XXII, ч. I, 36. праць, присвячений пам'яті В. Гнатюка, впорядкував Ф. Колеса, Львів, 1929. 20. Ф. Колеса, Народні пісні з Галицької Лемківщини, Львів, 1929. 21. Народні пісні підкарпатських русинів, зібрали: Д. Задор, Ю. Костюк, П. Милославський, Унгвар, 1944. 22. З уст народу, Прислів'я, приказки, заклинання, примовки, загадки й приповідки Закарпаття. Склав та написав вступ Євгеній Недзельський, Пряшів, 1955. 23. Співаноньки мої, Збірник народних пісень Пряшівського краю, Словацьке видавництво художньої літератури, 1956. Зібрав і упорядкував Федір Лазорик. 24. Піддукланський український народний ансамбль,

Пряшів, 1957—1958. 25. Українські народні пісні Пряшівського краю, Кн. I. Упорядкував Юрій Костюк, 1958. 26. Архів Географічного товариства Союзу РСР. 27. Рукописний відділ Інституту російської літератури АН СРСР (Пушкінський дім). 28. Рукописні фонди Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР.

При підготовці текстів народних колискових пісень автор і видавництво максимально зберігали діалектні особливості мови, уніфікуючи лише суто правописні моменти.

В збірці вміщено також вірші українських поетів від Шевченка й до наших днів.

В. Г. Бойко

Народні пісні

* *
*

Е-е-е люлі!
Налетіли гулі,
Сіли на воротях
У червоних чоботях;
Ворітечка скрип, скрип,
Дитя моє спить, спить.

* *
*

Ой ходить сон по улоньці
В білесенькій кошулоньці!¹
Слоняється, тиняється,
Господоньки питається:
«А де хатка теплесенька
І дитина малесенька,—
Туди піду ночувати
І дитину колихати!» —
«А в нас хата тепленькая
І дитина маленькая;
Ходи до нас ночувати
І дитину колихати!
Ходи, соньку, в колисочку,
Приспи нашу дитиночку!..»

¹ Кошулонька — від кошуля—сорочка.

* *
*

А-а, коте!
Дитина спать хоче;
Ой хоч хоче, та не спить,
Треба кота дубцем бить!

* *
*

А-а, котино!
Засни, мала дитино!
Ой на kota — воркота,
На дитину — дрімота!
Ой на kota все лихо,
Ти, дитино, спи тихо!
Ой кіт буде воркотати,
Дитиночка буде спати!

* *
*

Ой кіт-воркіт
Да на віконечко скік,
А з віконця в хижку,
Піймав котик мишку,
Кинув у колиску;
Мишка буде грати,
Котик воркотати;
Дитя буде спати
І щастячко мати!

* *
*

Пішов коток на торжок,
Купив собі кожушок.
Треба в ката зняти
Та дитинці дати,
Щоб тепленько спати!

* *
*

А-а, котку!
Не лізь на колодку,
Бо заб'еш головку, —
Да буде боліти,
Нічим завертіти!
Була в мене наміточка,
І ту дітки вкрали,
На ляльки побрали.
Купи, мати, шовку
Завинуть головку!
Шовковії вервечки,
Колисочка данська,
Золотії бильця,
Колишу чорнобривця.

* *
*

А-а, коточок!
Украв у баби клубочок
Да поніс до Галі,
Положив на лаві.
Стала Галя котка бить:
«Не вчись, коте, красти,
Да вчися робити,
Черевички шити!
Да недорогіі,
По три золотіі;
Да не сих шевців,
Переяславців;
Да не сього ременю,
Привезено з Кременю;
Не сіві роботи,

Привезені чоботи;
Да не наськіі,
Да черкаськіі».
А-а, коточок!
Заховався в куточок,
Піймав собі мишку,
Да з'їв у затишку.

* * *
*

А-а, люлечки!
Шовкові вервечки,
Золотії бильця,
Срібні колокольця,
Мальована колисочка,—
Засни, мала дитиночка!

* * *
*

Коте сірий,
Коте білий,
Коте волохатий!
Не ходи по хаті,
Не буди дитяти:
Дитиночка буде спати!

* *
*

Ой ти, коте, коточок!
Не ходи рано в садочок,
Не полохай дівочок,
Нехай зов'ють віночок
Із рутоньки, із м'ятоньки,
З хрещатого барвіночку,
З запашного василечку.
Ой спи, дитя, до обіда,
Покіль мати з міста прийде
Да принесе три квіточки:
Ой первую зросливаю,
А другу сонливаю,
А третю щасливаю.
Ой щоб спало, щастя знало,
Ой щоб росло, не боліло,

На серденько не кволіло.
Соньки-дрімки в колисоньки,
Добрий розум в головоньки,
А рісточки у кісточки,
Здоров'ячко у сердечко,
А в роточок говорушки,
А в ніженьки ходусеньки,
А в рученьки ладусеньки.

* *
*

«Ой ти, коте сірий,
Вимети хату й сіни!» —
«Ой вимету, да не я,
Хіба мое кошени.
Лапкою загребе,
А хвостиком замете».

* *
*

Ой був собі коточок,
Украв собі клубочок
Та сховався в куточок,
Щоб люди не знали —
Котка не лаяли.

* *
*

Люляю, люляю,
Поб'ю котка, полаю,
Щоб по ночах не ходив,
Малих діток не будив.

* *
*

Ой ходить сон коло вікон,
А дримота коло плота,
Питається сон дримоти:
«Де ти будеш ночувати?» —
«Там, де хата тепленькая,
Де дитина маленькая, —
Там я буду ночувати,
Дитиноньку колихати».

* *
*

Ой ти, коте сірий,
Не ходи до сіней,
А іди до хати
Дитя колихати!

* *
*

А на kota — гуркота,
А на діти — дрімота;
А на kota все лихо,—
Ти, дитинко, спи тихо!

* *
*

Коточок, коточок
Злизав бабин медочок...
Сама баба злизала
І на котка сказала!

* *
*

Котино, котино!
Поїдемо по сіно.
Ти будеш сіно класти,
А я буду воли пасти.

* *
*

Ой ти, коте, не гуди:
Спить дитина, не збуди!
Дитяточко мале, воно спатки
раде.
Дитяточко малесеньке,
Воно спатки радесеньке.

* *
*

Ой ну люлі, люлі...
Налинули гулі,
Посіли на люлі,
Стали думать і гадать,
Чим діток годувать:
Чи кашею з молочком,
Чи бубличком та медком,
Чи солодким яблучком.

* *
*

А-а, а-а, люлі, люлечки...
Шовкові вервечки,
Мальовані бильця,
Колихала мати чорнобривця.
Ой щоб спало, не плакало,
А щоб росло, не боліло,
На голівку не марніло,
На голівку, на все тіло.

* *
*

Ходить сон по долині
В червоненькій жупанині.
Кличе мати до дитини:
«Ходи, соньку, в колисоньку,
Приспи мою дитиноньку.
Бодай спало — не плакало,
Бодай росло — не боліло,
Голівонька і все тіло —
Отцю й матці на потіху,
Добрим людям на услугу».

* *
*

Бити кицю, бити,—
Не йде молотити,
Лапками згортати,
Хвостиком змітати.
Бити кицю по лапках,
Хай не скаче по лавках.
«Коте, коте, котку!
Зробив ти нам шкодку».—
«Далєбі, то не я,
То... то киця моя».
Бити кицю, бити,
Щоб вчилась робити,
Черевички шити
Та недорогіі:
По три золотіі...

Ані пан купував,
Ані піп торгував,—
Тільки та пані,
Що ходить в жупані.

* *
*

А бити kota, бити,—
Не хоче робити;
А бити kota по лапках,
Най не скаче по лавках.
А мій кіт
Та взяв ціп,
Пішов молотити.
Намолотив гречки,
Коробочку й нецьки¹,
Лапками згортає,
Хвостиком змітає,
А вусами віє,
А писком збирає,
А вухами вчиняє.

¹ Нецьки — ночви.

* *
*

Коте сірий,
Коте білий,
Коте волохатий,
Да ходи до хати
Дитинойки колихати;
Дамо тобі папи
Да у твої лапи;
Дамо тобі сала,
Щоб дитина спала.
Будем бити по лапках,
Щоб не ходив по лавках,
Щоб не скидав кружечків,
Щоб не з'їдав вершечків.

* *
*

Ходить котик
По двórку,
Збирає соломку
Все дитині в головки...
Ой ну люлі, люлі...

* *
*

Ой ну, коте волохатий,
Да не ходи коло хати,
Да не збуди ти дитяти,—
Дитиночка маленька,
Вона спати раденька.
Ой хоч хоче, да не спить,
Треба її дубцем бить,
А не дубцем — різкою,
Ремінною пужкою.
Ой ну люлі, люлі, люлі!

* *
*

«Ой піди ж ти, кицю,
Піди ж по водицю,
Не вступи в криницю!»
Пішла киця по водицю,
Да й упала у криницю.
Пішов котик рятувати,
Уже ж киці не видати;
Витяг кицю за вухо
Да положив на сухо.
«Лежи ж, кицю, тута,
А я знайду прута!»
Іще прута не знайшов,
А вже киці не знайшов
Ой ну люлі, люлі.

* *
*

А-а, а-а, котино
З сіренькими очима...
Колисочка данська,
Дитиночка панська;
Насипочка шовкова,
Подушечка пухова,
Колисочка нова,
Дитиночка малая.

* *
*

Пішла кішка по воду,
Втопилася у броду;
А кіт пішов рятувати,
Кішку за хвіст витягати;
Витяг її за хвостець
Та ударив об стовпець,
«Будь ти, кішко, веселá:
Поїдемо до села;
Будь ти, кішко, здорова:
Поїдемо по дрова!
Сідай, кішко, на барана,
Поїдемо аж до пана!
А в барана круті роги,
А в Івася білі ноги».

* *
*

Ой ходила журавочка
Да по комишу,
А я свою дитиночку
Да заколишу.
Ой ну люлі, люлі...
Ой ходила журавочка
Да на той пожар,
Да попекла білі ніжки,
Стало мені жаль.
Ой ну люлі, люлі...

* *
*

Люю, люю! Бодай спало,
Бодай спало, не плакало,
Бодай росло, не боліло,
Отцю, мамці на втішеньку,
Добрим людям на вслуженьку!

* *
*

Ходить сонько по вулиці,
Носить спання в рукавиці,
Чужі діти пробуджує,
А Ганнусю присипляє.
«Вступи ж ти, соньку, до нас!
Буде тобі добре в нас:
В нас халупа тепленькая
І Ганнуся маленькая».
Люляй же ми, Ганю, люляй,
Докупойки очка стуляй!

* *
*

Соньку, дрімку, голубоньку!
Приспи ж мою дитиноньку,
Приспи ж ми¹ ю² вдень і вночі!
Буде мати чорні очі,
Чорні очі, біле тіло,
Би кождому миле було,
Щоби росла, не боліла,
Голівоньки не сушила.
Дитинонька — неволенька,
Голівоньці клопотонька.

¹ М и — мені.

² Ю — її.

* *
*

Ой люляй же, дитинонько малая,
Поломалася колисонька новая.
Я колисоньку за день, за два збудую,
А дитиноньки за рік не вигодную.

* *
*

Ой спи, дитя, в колисоньці,
Як горошок в билиноньці!
Буде вітер повівати
Та й горошком колисати;
Як горошок затиркоче,
Тоді Ганя спати схоче.

* *
*

Шкода лісу Лебедина,
Же в нім нема солов'я:
Нема кому рано встати,
Дитятойку приспівати:
Люлю, люлю, люлю, люлю!
Спи, маленька Ганнулю!

* *
*

«Спи, дитятко! Колишу тя,
Як ми заснеш,— одійду тя,
Поставлю тя під липка́ми,
Сама піду з козаками». —
«Не відходи мене¹, мати!
Хто ж мя буде колисати?» —
«Поставлю тя на липоньці,
На липовій галузоньці:
Буде вітер повівати,
Буде тебе колисати;
Піде дощик, скупає тя,
Буде сонце, загіє тя,
Будуть пташки прилітати,
Будуть тобі щебетати».

¹ Не відходи мене — не покидай мене.

* *
*

Ой люлю, малий Івасеньку,
Ой люлю, люлю!
Ой тато на подолі,
А мамуня в полі.

* *
*

Ей люляй мі, люляй,
Сині очка стуляй,
І я би-м стуляла,
Коби-м такі мала.

Ей люляй мі, люляй,
Сиротонько мала,
Бо твій няньо¹ умер,
Я вдова остала.

Я вдова остала,
Мам² семеро діти;
Сиротоньки мої,
Як вас виживати³.

¹ Няньо — тато.

² Мам — маю.

³ В и ж и в а т и — викохувати, вигодувати.

* *
*

Люляй, люляй, синку младий,
Пішов отець на розгади,
Пішов, пішов розгадати,
Як мати тебе виховати.
Привезе він бочку вина,
Виховать він свого сина.

* *
*

«Гей люляй, люляй,
Мій любий соколе,
Чи мі скоро займеш
Волонька на поле?»

«Займу я їх, займу,
Моя люба мати,
Не треба вам буде
Пастуха єднати».

* *
*

Люляй же мі, люляй;
Кедь мі¹ маш² люляти;
Мені ручки болять
Тебе колисати.

Колиш тя мі, колиш,
Колисочко сама,
Бо я вже не буду,
Бо єм зунувала³.

Колисала би-м тя
І удень і вночі,

¹ Кедь мі — коли мені.
² Маш — маеш.
³ Зунувала — втомилася.

Кеби-м ты дождала
Від тебе помочі.

Але я ты дожду
Жалю великого,
Жалю великого
До серденька мого.

Гей люляй, люляй,
Сину мій молодий,
На мої старі дні
Не подаш мій води.

Води мені не подаси,
З хижі мене вирушиш,
На мої старі дні
Серце мій зармушиш¹.

¹ З а р м у ш и ш — засмутиш.

* *
*

Люляй же мій, люляй,
Колишу ты руком,
Як ты мій виростеш,
Підеш за науком.

А будеш ся вчило
Дрібного писання,
Будеш споминало
Мого колисання.

* *
*

Люляй, дитя,
Без повиття;
Прийде матка,
Пов'є тя.

Матка прийде —
Пов'є тя;
Отець прийде —
Поб'є тя.

* *
*

Ой кицю, кицю,
Не ходи по водицю —
Упадеш у криницю!
Пішла киця по воду
Та й упала у воду.
Кричить киця, репетує,
Ніхто кицю не рятує.
Пішов коток рятувать
Та за ушко витягать.
Та й піймав кицю за ухо,
Та й витяг на сухо.
— Отут, киця, обсушись,
Отут, киця, обтрусись,
Та й будь весела,
Та й поїдем до села,

Де горілка дешева.
Виорем нивку,
Посієм материнку.
Не вродила материнка,
Та вродив лопушок,—
Та пошиєм кожушок,
Та з киці знімем,
Та Платончика вкриєм,
Щоб тепленько було спать.

* *
*

Коте, коте, котусю!
Займи мою телусю,
На поповій на толоки,
Там трави по боки!
Кінь біжить,
Трава шумить.
Біжи, біжи, коню,
До білої хатки,
До дівчини Гапки.
А дівчина Гапка
Сидить на віконці,
Пряде волоконці.
Що виведе нитку,
То пошиє свитку,

Що виведе півтора,
То пошиє рукава;
Що виведе нитушок,
То пошиє кожушок.

* *
*

Ой ну кіт-воркіт
На віконце скік,
А з віконця на тинок,
А з тиночка у садок,
Та нарвемо ягідок,
Та напечем паляниць,
Та нагодуєм молодиць.
Ой ви, молодиці,
Їжте паляниці.
А попові дочки
Їжте ягідочки.

* *
+

Ой люлі, люлі,
Ой баю, баю,
Ой ну, коту, коту наш,
Чи ти вмієш «Отче наш»,
А я вмію лучче вас,
Бо я в попа ночував,
«Отче нашу» переймав.

* *
*

Ой люлі, люлі,
Ой ну, кицю муруга,
Ходи до нас і друга
До нашої хати
Колихать дитяти;
А в нас хата тепленька,
Дитина маленька
І спаточки раденька.

* *
*

Ой люлі, люлі,
Ой котику сірий,
Ти вимети сіни,
А ти, кішко, вимий ложки
Поголяеш трошки.

* *
*

Ой люлі, люлі,
Прилетіли гулі
Та й сіли на люлю.
А ви, гулі, не гудіть,
Та по хаті не ходіть,
І хлопчика не збудіть,—
У нас хата тісенька
І дитина маленька,
Вона спаточки раденька.

* *
*

Ой люлі, люлі,
Ой баю, баю,
Ой люлі, люлечки,
Шовкові вервечки,
Мальовані бильця,
Срібні колокільця.
Ходім до Кирильця,
Що Кирилко поробляє,
Черевики починає
Та пісемця пише,
Дитинку колише.
Ой люлі, люлі.

* *
*

Ой люлі, люлі,
Біжить коник,
Трава дрижить,
Під коником
Козак лежить.
І поцюканий, і порубаний.
— Вези мене, коню,
Попід слободою,
Калиновим мостом
До дівчини просто.
А в дівчини Гапки
Смолянні лавки.
Як сів — прикипів
І вечерять не схотів;
Од сонечка погорів,
Од вітречка почорнів.

* *
*

Е-е, е-е! Коти два,
Сірі-білі обидва,
Та по лужку ходили,
Та пташечки ловили.
А пташечку на юшечку,
А пір'ячко в подушечку.

* *
*

Ой ну, котусю!
Займи нашу телусю,
Пожени на пашу,
Щоб принесла на кашу,
А матінка здох —
Дитятко напое.

* *
*

Люлі, люлі, люлята!
Гоніть, хлопці, телята.
Теляточка напасуться,
В хлівець заженуться.
Спати полягають,
Пастушка згадають.
А пастушок у мішок,
А з мішечка в торбиночку,
Приспи нашу дитиночку.
Засни, засни, задрімай
Та нічого не думай.

* *
*

Ой ну, коте муругий,
Коли б нам такий і другий!
Та запрягли у візок,
Та поїхали в лісок,
Та нарубали хмизку,
Та заплели хижку,
Та загнали овечечку стрижку.

* *
*

Ой ти, коте рябку,
Ти вимети хатку,
А ти, коте сірий,
Та вимети сіни,
А ти, коте муругий,
Та якби ще й другий,
То було б вас пара,
І дитина б спала.

* *
*

Ой ну люлі, котару,
Ти вимети кошару,
А ти, котку рудю,
Ти вимети грубу,
А ти, котку волохатий,
Та й обмети коло хати.

* * *
*

Ой ну, котку рябку,
Та скопай нам грядку
Малу, невеличку,
Як із рукавичку!
Ми посієм маку
Та ще й пастернаку,
Та насадим квіточок
Забавляти діточок,
Бо в нас діти маленькі
Гуляти раденькі.

* *
*

Ой ну, люлі, гойдаша
І кобилу, і лоша.
Ми кобилу продамо,
Лоша будем годувать,
По ярмарку поїджать,
І бублики купувать,
І дитину годувать.

* *
*

Гойдана, гойдана,
Заріжемо барана.
Батькові тулубець,
Що хороший молодець,
А матері голова,
Що хороша, молода,
А Настусі кісточка,
Що хороша дівочка.

* *
*

Ой ну, люлі, люлі,
Налетіли гулі,
Сіли на воротях
В червоних чоботях.
А ти, Ваню, не гуляй,
Піди гулі позганяй,
Чобіточки познімай!
І матері парку,
І батькові парку,
І Ванюші парку!

* *
*

Баю, баю, баю!
Дровець нарубаю,
І в печі натоплю.
Буде тепло в хаті,
Буде дитя спати.

* *
*

Літав, літав чорний шпак,
Він зозуленьку шукав,
Баю, баю, баю, бай!
Зозуленька сизокрила
На колисочці сиділа
Баю, баю, баю, бай!
На колисочці сиділа.
Івасечка все гляділа.
Баю, баю, баю, бай!
Колисочка та скрипить,
Івасечко, ти засни,
Нас на вулицю пусти.
Баю, баю, баю, бай!

* *
*

А ти, котик сірий,
Не ходи по сінях,
А ти, білуватий,
Не ходи по хаті,
Не буди дитяти;
А ти, котик рудько,
Та витопи грубку;
А ти, котик чорний,
Та сідай у човен
Лови рибки повен,
Щоб було няньці й мамці,
І бабусі старенькій,
І дитинці маленькій.

* *
*

«Ой ну, котку, котино,
Куди їдеш?» — «По сіно». —
«Візьми мене з собою,
Буду тобі слугою:
І волики пасти,
І коники пасти.
І коники, і воли
Вибрикують до води.
І волики напою,
Й до дівчини побреду».
І волики напоїв,
І до дівчини поспів.
Ой там трава зелена,
Там дівчина Олена;
Там трава як ряска
Й дівчина Параска.

* *
*

Ой повішу колисочку на вербу,
на вербу;
Ой спи, ой спи, дитинонько, доки
сі не верну!
Колиши сі, колисонько новая, новая,
Спи в колисці, дитинонько малая,
малая!
Колиши сі, колисонько новенька,
новенька,
Спи в колисці, дитинонько
маленька, маленька!

* *
*

Колиши сі, колисонько із дуба,
із дуба,
Колиши сі в колисоньці, дитинонько
люба.
Колиши сі, колисонько з орішка,
з орішка,
Колиши сі в колисоньці, мамина
потішко.

* *
*

Люлю, люлю, мій синочку,
Справлю я ті колисочку.
Справлю я ті колисочку
Та й повішу на дубочку.
Сонце зійде, обігріє,
Роса впаде та й скупає,
Листок впаде та й накриє,
Вітрець стане, заколише.
Птах прилетить, заспіває.

* *
*

Ой спи, дитя, колишу тя,
Як ти заснеш, відійду тя;
Відійду тя в чисте поле,—
Спи, дитинко, спи, соколе!

* *
*

Ой спи, дитя, колишу ті,
Як не заснеш, я лишу ті.
Піду в поле на роботу,
Не верну сі аж в суботу.
Зроблю тобі колисочку,
Повішу ї на липочку.
Буде вітрець повівати,
Дитиноньку колисати.
Будуть пташки прилітати,
Дитиноньку годувати.

* *
*

Люлю, люлю, колишу ті,
Як ти заснеш, то лишу ті,
Піду в поле по зіллячко,
Дитиноньці по спанячко.
Принесу ті тее спання,
Будеш спати аж до рання.

* *
*

Ой люлю, люлю, коби-м ті
вилюляля,
Коби-м сі з тебе потіхи дочекала.

Ой люлю, люлю, ти, дитинонько
красна,
Ой коли б росла, сиві бички пасла.

Ой люлю, люлю, ти, маленький
соколе,
Коби ти виріс, дала би-м ті до
школи.

Ой люлю, люлю, заки ті підгодую,
Не рочок, не два з тобою сі
набідую.

* *
*

Гейцю, люлю, люлю,
Під зелену дулю!
Дуля буде цвісти,
Дитя буде рости;
Дуля буде родити,
Дитя буде ходити,
Дуля буде обпадати,
А дитя буде збирати.

* *
*

А-а, а-а, тутусі!
Пішов батько по груші,
А мати по дині,—
Принесе дитині,

* *
*

Ходить кіт по горі,
Носить сон в рукаві;
Всім діточкам продає,
А Санечці так дає.

* *
*

Ой ну люлі, кітку,
Вкрав у баби квітку.
Ой ну люлі, коточок,
Вкрав у баби клубочок
Та й сховався в куточок,
Тільки видно хвосточок
Та лапочки кусочок.
Треба котика піймать,
Та й хвостика надрубать,
І шубочку з нього знять —
Дитиночку укривать,
Щоб тепленько було
І велике росло.

* *
*

Ой спала би дитиночка, ой спала
би, спала,
Коби добра пістуночка, аби
вколисала.
Колисала, леліяла мамка дитиночку,
Аби спала — не плакала хоч би
годиночку.
Люлю, дите мое миле, я тебе
колишу,
Ой доки ми та не уснеш, я тебе
не лишу.

У шовковий повивачок, пеленка
тоненька,
Щоби спала — не плакала дитина
маленька.

Щоби спало — не плакало, росло —
не боліло
Ані ручки, ані ніжки,
ні біленьке тіло.

Ані ручки, ані ніжки, ні тіло,
ні тіло,
Аби моїй матіночці та й не
надоїло.

Коби спало — не плакало,
росло — не боліло,
Ні рученьки, ні ніженьки,
ні біленьке тіло.

Ні рученьки, ні ніженьки,
ані головочка,
Коби спала, не плакала
моя дитиночка.

Спи, маленьке, чічіненьке¹, я тебе
колишу.
А як же ми уснеш, уснеш, то
я тебе лишу.

Діти мої дрібненькії, діти мої
як мак,
Я молода межі вами, як дубовий
кімак².

Головочка — маківочка, очки
як тернина,
Веселенька, здоровенька та моя
дитина.

Ой у саду зелененькім пташата
співають,
Ой маленькій дитиночці
спатоньки не дають.

¹ Чічіненьке — хороше.

² Кімак — кряж, обрубок дерева.

Ой пташата погодую, не будуть
співати,
А дитинка солоденька буде в люлі
спати.

Люлю, люлю, дитиночко, спай
у холодочку,
Полетіли пташенята — тихо
у садочку.

Колисала, леліяла мамка
дитиночку,
Так му файно заспівала:
«Любий мій синочку!»

Ой люлю, каже, люлю, на кого
сі лишу,
Та на тоту дитиночку, що
її колишу.

Ой дана, каже, дана, мальована
брама,
Мальовані ворітенька, де доня
стояла.

Ой летіла зозулина через
луговину,
Гринула сі¹ у віконце, збудила
дитину.

Бодай би ти, зозулино, усе пір'я
впало,
Збудила мі дитиночку, ще би
була спала.

Та дитина маленькая, жура
велика є,
А дитина росте більша, і жура
більшає.

Ой лю-лю-лю, каже, люлю,
маленьку дитинку,
З тобов нема супочинку ані
одну диньку.

А удиньку не спочину через
роботочку,
А уночі не спочину через
дитиночку.

¹ Гринула сі — вдарилася.

Вівці пішли в полонинку,
а ягнятка бліють,
А як мамка піде з хати,
то діточки мліють.

Вівці прийшли з полонинки,
а ягнятка скачуть,
Прийшла мамка з роботиці, діти
вже не плачуть.

Ой спи, сину, спи, дитино, устань
здоровенький,
Аби з тебе легінь виріс дужий,
хорошенький.

Ой спи, сину, хоч годину, та нічку
другую,
Та висипай з головочки журу
великую.

Не жури сі, головочко, — жура
не може,
Ой від жури великої голова
неможе.

Ой я тебе, дитиночко, колишу,
колишу,
Ой як же мі уснеш, уснеш, на бога
ті лишу.

Ой гойдай сі, колисай сі, дитино
маленька,
Коби спала — не плакала, росла
здоровенька.

Ой туду, каже, туду, дитинко
малая,
Виросточок би ті добрий, долька
щасливая.

Ой ці ружі, мамко, ружі, доки
нема мужі,
Ой цвіток, ой цвіток, доки нема
діток.

Як сі найшла, мамо моя, от перша
дитина,
Спало з тіла здоров'ячко, а з лиця
калина.

Ой я тебе та й колишу, мала
дитиночко,
Та нім тебе вибавити¹, — бідна
головочко!

Ой я тебе та й колишу, дитинко
малая,
Та нім тебе вибавити, головко
бідная!

Колисала, леліяла мамка
дитиночку,
Та й так єму заспівала: «Люлю,
мій синочку».

Ой цить, дитя малесеньке, мамка
тебе впів'є,
Та в шовкові пеленочки ніженьки
обів'є.

Ой спи, дитя, без повиття, буду
колисати,
Прийде мати з роботиці, буде
вповивати.

¹ Вибавити — вигадати.

Прийде мати з роботиці,
з широкого поля,
Та упів'є дитиночку, маленьке
соколя.

Ой уставай, Марисечко, вставай,
моя любко,
Плаче твоя дитиночка, іди
приголуб-ко.

А най плаче, та най плаче, най
в кулачки трубить,
У дитинки друга мати, най
ї приголубить.

Колисочки-ворозочки¹, а лучки
із клену,
Зав'язала дитиночка ручки без
ременю.

В'яжи, синку, в'яжи, синку, довго,
не коротко,
Буду з тобов бідувати тяжко,
не солодко.

¹ Ворозочки — вірвовочки, перечки,
поворозочки.

* *
*

Ой котусю, котусю,
Займи нашу телусю
Та й пожени на пашу,
Дасть молочка на кашу.
Там трава, і вода,
І дівчина молода,
Там травиця зелена
І дівчина Олена.
Там воликів напоїш,
З дівчиною постоїш.

* *
*

Ох ти, котик, коточок,
Виїв бабин медочок
Та й сховався в куточок,
Тільки видно хвосточок
Та лапочки шматочок.

* *
*

Ой люлі, люлі,
Налетіли гулі
Та й сіли на люлі,
Стали думать та гадать,
Чим дитину годувать:

Чи сливок, чи грушок,
Чи вишневих ягідок,
А чи кашки з молочком,
Чи бубличка з медочком?

* *
*

Ой ти, коте сірий,
Та вимети сіни,
А ти, кошенятко,
Колиши дитятко!

* *
*

Ой ти, коте, котку,
Не лізь на колодку —
Розіб'єш головку.
Та буде боліти —
Нічим завертіти.

Треба купити шовку,
Зав'язать головку,
Та щоб не боліла,
Та щоб не щеміла.

* *
*

А-а, кицю..
Пішла киця по водицю
Та й упала у криницю.
Пішов котик витягати,
Не знав, за що кицю брати,
Узяв кицю за хвостицю
Та й ударив об стовпицю.
— Ото тобі, кицю,
Не лізь у криницю,
А будь, кицю, весела,
Поїдемо до села
Хліб-сіль купувати,
Малих діток годувати.

* *
*

А-а, а-а, коточок,
Заховався в куточок,
Піймав собі мишку.
Та й з'їв у затишку.
Котику сіренький,
Котику біленький,
Котку волохатий!
Не ходи по хаті,
Не буди дитяти!
А-а, а-а, котино,
Засни, мала дитино!
Ой на kota — вуркота,
На дитину — дрімота,
Коток буде вуркотати,
А дитина буде спати.

* *
*

Котику сіренький,
Котику біленький,
Котку волохатий,
Не ходи по хаті,
Не ходи по хаті,
Не буди дитяти.
Дитя буде спати,
Котик воркотати.
Ой на kota — воркота,
На дитину — дрімота.
А-а-а! А-а-а-а!

* *
*

Ой ти, коте, котару,
Не йди в нашу кошару,
Не полохай товару,
Та не пужай овечок,
Та не буди діточок.
В нас діточки маленькі,
Вони спати раденькі.
А-а-а!

* *
*

Ей, я люлю мі, люлю, ой під
зелену дулю,
Ей, дуля ся розвие, ей, дитину
прикриє.
Ей, дуля ся розвие зеленим
листочком,
Ей, дитину прикриє, ей, синім
покривочком.

* *
*

Люляй же мі, сину, хоч одну годину,
Усни же мі зо дві, дасть ти пан біг
добрі.

Усни же мі, усни, великий вирости,
Великий, як і я, білий, як лелія.

Колиш же ся, колиш, колисочко,
сама,

Жеби я си пішла до роботи зрана.

Люю же мі, люю, вшию ти
кошулю,

Як не будеш спати, вшию ти
кабатик¹.

¹ Кабатик — куртка, солдатський мундир.

Люляй же мі, люляй, лем ся
не утуляй,
З той нової коліски до чорної
землички.

* *
*

Люляй же мі, люляй, колишу я тебе,
А як ти мі уснеш, то я лишу тебе.
Колисала би-м тя і во дні і вночі,
Жеби-м¹ ся по тобі діждала
помочі.

¹ Жеби-м — коли б.

* *
*

Ой сину мій, сину, я про тебе гину:
Ні во дні ні вночі ніде не спочину.
Ой люляй мі, люляй, сину мій
молодий!
Як я ся зстарію, не подаш мі води.

* *
*

Люлю же мі, люлю, під широку
дулю!

Дуля ся розвие, то тебе прикриє.

Колиш же ся, колиш, колисочко
нова,

Бо як ти не будеш, буде яворова.

Колиш же ся, колиш, колисочко,
сама,

Бо я собі піду до роботи зрана.

До роботи зрана, з вечора
до снання,

Колиш же ся, колиш, колисочко,
сама.

* *
*

Ой ну, кітку,

Піди по тітку,

Тітка в нас молода,

Аж з Китай-города,

У червоній плахті,

В зеленій запасці,

У червоних чобітках,

На золотих підківках,

Тітка підковами лясне,

А дитина засне.

* *
*

Повішу, повішу колиску на дуба.
Буде вітер повівати, колисочку
колисати.

Колишся, колиско, понад землю
низько,

У ній ся колише маленький
хлопчисько.

Колисочко нова з жовтого явора,
Я в тобі колишу малого сокола.
Ой люлю та й люлю, дай ти боже
долю,

Дай щасливеньку, дитино маленька.
Ой колишся, колиш, колиско

новенька,
В тобі ся колише рибонька
маленька.

* *
*

Гойда, гойда, колишу тя,
Доки не спиш, не лишу тя,
Сама пійду за вівцями,
Вівці будуть травку пасти,
А я буду кужель прясти,
Тебе, рибко, колисати.

* *
*

Гойда, гойда, гойдашечки!
Зимна роса на пташечки,
Ще зимніша на дітоньки,
Котрі бідні сирітоньки.

* *
*

«Колисала би-м тя
І во дні і вночі,
Кеби-м ся дожила
Од тебе помочи».

«Тоді ся, мамочко,
Тоді ся дожиеш,
Коли ся мі з ручки
Водички напиеш.

Кому, мамко, кому
Кошулечку шиеш?» —
«Тобі, мій синочку,
Бо на війну підеш».

«Вишійте, мамочко,
З білими нитками,
Жеби-сьте пізнали
Межи вояками,

А іще вишійте
Самим діамантом,
Жеби-сьте пізнали
Межи регіментом¹».

¹ Р е г і м е н т — в і й с ь к о , п о л к .

* *
*

«А люляй мі, люляй
Лем ся не викуляй¹
З той нової люлички
До чорної землички.

Люляй же мі, люляй,
Нич² собі не думай,
Бо будеш думати,
Та не будеш спати.

Люляй же мі, люляй,
Соколе-пахоле³,

¹ Н е в и к у л а й — н е в п а д и .

² Н и ч — н і ч о г о .

³ П а х о л — х л о п е ц ь .

Чи ти мі поженеш
Волоньки на поле?»

«Пожену, мамочко,
Як буде світати,
Не буде вам треба
Пастушка їднати».

«А люлю, мій, люлю,
Де я тя притулю?
Під зелену липу
Дитину повиту.

Люляй же мі, люляй,
Чорні очка стуляй.
І я би стуляла,
Як би-м такі мала».

* *
*

А люляй мі, люляй,
Дитино попита!
Яка мі про тебе
Голова забита.

А люляй мі, люляй,
Мій малий синочку.
Кеби ти мі уснув
Хоц на годиночку.

А усний мі, сину,
Хоц лем на годину.
На годину, на дві,
Дасть ти пан біг добрі.

А люляй мі, люляй,
Дай і мі поспати;
Знаш ти, сину, добрі,
Колише тя мати.

Колише тя мати —
Не дасть ти плакати.
Колише тя отець —
Плачеш ківко¹ хочеш.

¹ Ківко — скільки.

* *
*

Колишся мі, колиш,
Колисочко, сама,
Бо я колисати
Тебе зунувала!

Колишся, колиско,
Попри землі низько,
Колише ся в тобі
Біле хлоп'ятисько.

Усни же мі, усни,
Велике вирости;
Велике, як і я,
Біле, як лелія.

А гаю мі, гаю,
Підемо до раю,
Назбераме квіття.
Обложиме дитя.

Приложу я тебе
Сивим каменичком,
А сама полечу
За милим Янічком.

Колиш ся мі, колиш,
Колисочко нова,
Бо як ти не будеш,
Буде яворова.

Гаю же мі, гаю,
Не завдавай жалю,
Жалю великого,
До серця могого.

Гаю же мі, гаю,
Не завдавай жалю,
Бо я го мам доста
Од своєї младості.

* *
*

А люляй мі, люляй,
Кед мі маш люляти,
Бо я тебе не мам
Коли колисати.

Ані колисати,
Ані ти співати,
Люляй же мі, люляй,
Кед мі маш люляти.

А люляй мі, люляй,
Лем тепер мі люляй.
Як ти мі виростеш,
Потім собі гуляй.

* *
*

«Люляй, люляй, соколятко,
Принесе ті отець ябко¹.

Отець ябко, мати грушу,
Люляй, люляй, соколюшку.

А люлю мі, люлю, де я тя притулю?
Притулю я тебе, Ганічко, до себе.

Колисочко нова з жовтого явора,
Колишу я в тобі білого сокола.

А люляй мі, люляй, сиві очка стуляй,
І я би стуяла, коби-м такі мала.

¹ Я б к о — яблуко.

Люлю мені, люлю, шию ті кошулю,
З трьома дірочками, підеш
з овечками».

«Устань, мамко, не спий, не маш
коли спати,
Бо твоя дитина не стає плакати».

* *
*

Колисочко нова з жовтого явора,
Колишу я в тобі білого сокола.

Колишся, колиско, попри землі
низько,

Колишу я в тобі мале дівчатисько.

Люляй мі ся, люляй, добре тобі
спати,

Кид¹ тебе колише твоя власна мати.

Кид би тебе, дитя, чужа колисала,
Вона би ті, дитя, долечку продала.

¹ Кид — коли.

Усни же мі, усни, велика вирости,
Горі до повали, займеш, дитя, воли.

¹¹²
Займу я ті, займу, моя люба мамко,
Кид ня не прикриєш зеленев
муравков.

Гаю лем мі, гаю, сину мій
надобний¹,
Як ти мі виростеш, чи подаш мі води.

Скорі ти ся, мамко, слізочками
вмиєш,
Як ся з моїх ручок водиці напиєш.

Коби мое дитя спало, не плакало,
Росло, не боліло та й біленьке тіло.

Люлю мені, люлю, шию ті кошулю,
З трьома дірочками, підеш
з овечками.

¹ Надобний — хороший.

Колишся мі, колиш, колисочко,
сама,
Бо я уж не буду, бо я зуновала.

Бо я зуновала, ручки ня зболіли,
Що тебе, синочку, по горах
носили.

Колишся мі, колиш, колиско букова,
Колишу я в тобі білого сокола.

«Соколе, соколе, гонь воли на поле,
Бо уж шиткі взяли, лем наші
зостали».

«Займу я, мамочко, як буде світати,
Не треба вам буде пастушка їднати.

Пастушкові треба до цаністри¹
хліба,

А мі нич не дасте, лем ня
вибухате»².

¹ Цаністра — торбина через плече.
² Вибухате — добре наб'єте, налупи-
днюєте.

* *
*

«Люлю же мі, люлю, де я тя
притулю?
Під зелену сосну дитину розкошну.

Гайя же мі, гайя, ані мі не ставай.
Ані мі, сину мій, біди не задавай.

Люляй же, мі люляй, чорні очі
стуляй». —
«Як їх мав стуляти, кид не хочуть
спати?»

Колишся, колиско, попри землі
низько,

Я би колисала, але зуновала.

* *
*

Ой люляй, дитя, люляй,
Чорні очка зажмурай.
Ой кед мі будеш спати,
Ой буду тя любкати¹.

Ой буду тя любкати,
Ой довго колисати,
Жеби ся ті приснила
Твоя молода мати.

Твоя молода мати,
Як знати тя цілувати,
А твій молодий отець,
Як знати тя надерати.

¹ Любкати — любити.

* *
*

«Люляй же мі, люляй, соколе-пахоле,
Коли мі поженеш волоньки на поле?»

«Пожену, мамичко, як буде світати,
Уж ви не будете пастухів іднати».

* *
*

Люляй, люляй, синочку мій,
Не будь такий, як отець твій.

Отець пиє, лингарює¹,
Нігди² дома не ночує.

Люляй, люляй, колишу тя,
Скоро уснеш, охаблю³ тя.

Прикрию тя перинами.
Сама піду долинами.

¹ Л и н г а р ю є — байдкує.

² Н і г д и — ніколи.

³ О х а б л ю — покину.

* *
*

Люляй, дитя, люляй, кед мі маш
люляти,
Бо я тя не можу довго колисати.

Бо якби я тебе довго колисала,
То би я над тобов і сама заспала.

* *
*

Усни, сину, усни,
Великий вирости.
Великий, як і я,
Білий, як лелія.
Гайчі¹, сину, гайчі,
Бо ніт дома мамчі.
Мамка у долині,
Забула о дитині.
Усни, сину, усни,
Великий вирости.
Великий до неба,
Бо так, сину, треба.

¹ Г а й ч і — гей (вигук).

Бо так, сину, треба.
Волики гонити,
Бо чужим дитятком
Не мож ся сплатити.

* *
*

А усни мі, усни, велике вирости,
Велике, як і я, біле, як лелія.

Колиш ся мі, колиш, колисочко нова,
Бо як ти не будеш, буде яворова.

Волярі, волярі¹, а я волярочка,
Ви пасете воли, я лем Іваночка.

Ви пасете воли, стоїте з конями,
Я лем Іваночка з чорними очами.

Колиш ся мі, колиш, колисочко,
сама,

Бо я вже не можу, бо я зуновала.

¹ Волярі — пастухи біля волів.

* *
*

Ой ну, ну, ну, коточок,
Та й украв у баби клубочок,
Та й сховався в куточок
Од маленьких діточок,
Та видно хвосточок.
Стала баба ката бить:
«Не вчись, коту, так робить.
Та вчись ділечко робити,
Черевички шити,
На базар носити,
Торгом торгувати,
Діток годувати».

* * *

Ой ну, ну, котусю,
Займи нашу телусю .
З попової толоки,
Там травиці по боки.
Вона напасеться,
Водиці нап'ється,
Молочка надоїм,
Дитину напоїм.

* * *

Котару, котару,
Загонь вівці в кошару.
А ягнята в хижку,
Спіймай, коте, мишку
Та вкинь у колиску,
Мишка буде грати,
А я буду колихати,
Дитя буде спати.

* *
*

Е-е-е лююта,
Сидить баба надута.
Приїхали татари,
Взяли бабу на сани,
Дали їй батіжок,
Поганяй на торжок,
Купи внучці пиріжок.

* *
*

Понад морем-Дунаєм
Вітер явір хитає,
Мати сина питає:
«Ой сину мій Іване,
Дитя моє кохане!
А чи тебе оженить,
Чи у військо урядить?..
Як я тебе колихала,
Усю ніченьку не спала;
Як я тебе зростила,
Сама себе звеселила;
Як я тебе оженю,
Всю родину звеселю;
Як я тебе в військо дам,
Собі жалю я завдам!» —

* *
*

Е-е-е лююта,
Сидить баба надута.
Приїхали татари,
Взяли бабу на сани,
Дали їй батіжок,
Поганяй на торжок,
Купи внучці пиріжок.

* *
*

Понад морем-Дунаєм
Вітер явір хитає,
Мати сина питає:
«Ой сину мій Іване,
Дитя моє кохане!
А чи тебе оженить,
Чи у військо урядить?..
Як я тебе колихала,
Усю ніченьку не спала;
Як я тебе зростила,
Сама себе звеселила;
Як я тебе оженю,
Всю родину звеселю;
Як я тебе в військо дам,
Собі жало я завдам!» —

«Мати ж моя рідная,
Порадонько вірна!
Ісправ мені три труби,
Да й усі три мідяні;
А четвертую трубу
Ісправ мені золоту!
У одну трубу заграю,
Як коника сідаю;
А в другу заграю,
На коника сідаю;
А в третю заграю,
З твого двору з'їжджаю,
А в четверту затрублю,
Серед війська стоячи
І шабельку держучи,
Щоб зачула матуся,
До утрени йдучи,
Як голубка гудучи!» —
«Ой сину ж мій Іване,
Дитя моє кохане!
Ой коли б же я возуля,
Я б до тебе полинула!» —
«Якби, мати, я сокіл,

Я б до тебе прилетів!» —
«Рости ж, синку, в забаву,
Козачеству на славу,
Воріженькам в розправу!»

* *
*

Ой у полі лобода,
Там ходила удова
З маленькою дитиною.
Де ся взяв татарин
Стидкий, бридкий, поганий;
Хоче вдову зарубати,
Собі дитину забрати.
— Не рубай мене, татарин,
Стидкий, бридкий, поганий!
Поведи мене до батенька
в двір,
Батько викупить мене! —
Да повів її до батенька;
Батько каже: «Не моя!»

— Ой лихая година моя!
Одцуралася родина моя!

Ой у полі лобода,
Там ходила удова
З маленькою дитиною.
Де ся взяв татарин
Стидкий, бридкий, поганий;
Хоче вдову зарубати,
Собі дитину забрати.
— Не рубай мене, татарин,
Стидкий, бридкий, поганий;
Поведи мене до свекра в двір,
Свекор викупить мене! —
Повів її до свекорка;
Свекор каже: «Не моя!»
— Ой лихая година моя!
Одцуралась родина моя!

Ой у полі лобода,
Там ходила удова
З маленькою дитиною.
Де ся взяв татарин
Стидкий, бридкий, поганий;

Хоче вдову зарубати,
Собі дитину забрати.
— Не рубай мене, татарин,
Стидкий, бридкий, поганий!
Поведи мене до милого в двір,
Милий викупить мене!
Повів її до милого;
Милий сказав: «Се ж моя!»
— Ой добрая ж годинонька,
Не цуралась родинонька!

* *
*

Мати сина колихала,
Дня і ночі не доспала:
Та думала, добрий буде,
Що він мене не забуде.
Аж він самий п'яниченька
Й великая ледащиченька!
Де мед чує, там ноче;
Де горілку, то там днює;
В корчму їде, вигукує;
Додому йде, бенкет веде;
Свою неньку зневажає.
З двору її виганяє.
— Да йди, нене, прич од мене!
Будуть, нене, гості в мене,
То й не треба тебе в мене!

Будуть куми, побратими
І близькії сусідоньки;
Будуть куми у жупанах,
Побратими у луданах¹,
Сусідоньки в кармазині,
А ти, мати, в сірячині!

Пішла мати, тиняючись,
Попідтинню валяючись.
Пішла мати да плачучи,
Свого сина проклинаючи.
— Щоб ти, сину, щастя не мав,
Що ти мене з двору прогнав!
Де хаточка тепленькая
І дитина маленькая,
Піду туди ночувати
І дитини колихати!

Ой пішов син, блукаючи,
Матусеньки шукаючи.
— Ой лихая годинокья,

¹ Л у д а н — своєрідна блискуча тканина.

Одцуралась родинонька;
Одцурались мене куми,
Мої куми, побратими
І близькії сусідоньки!
Да йди, нене, знов до мене!
Буду тебе поважати,
Буду тобі постіль слати,
Буду тебе укривати!
Чи м'якая постіль моя,
Чи м'яко послав тобі я?

— Ой м'якая постіль твоя,
І м'яко ж ти послав мені,
І легенько одів мене!

* *
*

Пішов турок а в побіги
Та забіг собі дівку.
Та привів її додомочку:
— Чи ти будеш ми за жоночку?
— Ой буду, мій миленький, буду,
Покарай ня, милий боже,
Коли тя забуду! —
Пішов турок а в побіги
Та забіг собі бабу,
Та веде її тернинками,
Та білими ножечками,
Та веде додомочку.
Ой виходе з хати та турчиня:
— Нащо-сь мені привів?
Чому-сь її там дні не взяв?

Силай бабу в коня хвоста
Та пускай її в чисте поле. —
Прислухався вірний слуга:
— Та й не треба бабу
Конім в хвоста та й силайти,
Треба бабі три роботи дати:
Ручечками кужіль прясти,
Очечками стадо пасти,
Ножечками дитя колисати. —
Баба ручечками кужіль пряде,
Очечками стадо пасе,
Ножечками дитя колише.
— Гай лю-лю-лю та й турчатко!
Та й ти мені унучатко! —
Прислухався вірний слуга:
— Та та баба дитя клене! —
Прийшла к бабі та й турчиня,
Та вдарила бабу в праве личко.
— Сім сме вас, синку¹, мала,
В праве личко не вбивала!..
— По чому ти мене, мати, та й
пізнала?

¹ Синку — тут звертання до дочки.

— Гой в неділю зілля брала,
Та й я зілля не набрала,
Лишень пальці порубала!..
— Гей, чи хочеш, мати, панувати,
Чи хочеш йти в свої краї вмирати?
— Не хочу я панувати,
Хочу йти в свої краї вмирати!
— Впрягайте, слуги, коні в віз,
Та беріть срібла-злата,
Та беріть ви мамку на віз,
Та в їх краї відвезіть!

* *
*

Через тебе, моя ненько,
Скарав мене грім за тебе.
Ой ну, люлю, люлю, люлю.
Люлю, люлю, люлю...

Да вдарив грім,
Да на мій дім.
Ой ну, люлю, люлю, люлю,
Люлю, люлю, люлю...

Да вбив жінку
Ще й дитинку.
Ой ну, люлю, люлю, люлю,
Люлю, люлю, люлю...

* *
*

Мати сина годувала,
Потіхи ся сподівала.
«Не втішайся, мати, мною,
Не буду ти послугою,
Бо я піду розбивати,
Людську кривцю пролівати». —
«Людська кривця — не водиця,
Пролівати не годиться.
Іди, сину, в тихий Дунай,
Нехай тебе Дунай втопить!» —
«Мене, мати, Дунай знає,
Як я іду, висихає!» —
«Іди, сину, межі гори,
Нехай тебе з'їдять звірі!» —

«Мене, мати, звірі знають,
Як я іду, утікають». —
«Іди, сину, в темні ліси,
Нехай тебе розбій заб'є!» —
«Мене, мати, розбій знає,
Як я іду, щebetає». —
«Іди ж, сину, до лісойка¹,
Сядеш собі за бучейка²,
Прилетить там зозулейка,
Зозулейка ріднейка!» —
Пішов же він до лісойка,
Та сів собі за бучейка.
Зозулейка прилітає,
З-за бучейка зазирає:
«Ходь, синойку, додомойку,
Най ти змию головоюку
Ручейками білейкими,
Слізойками дрібнейкими!» —
«Возь си³, мати, піску в жменю,
Посій ти його на каменю:

¹ Лісойко — ліс.
² Бучейко — бук.
³ Возь си — візьми.

Як же тот пісок зійде,
Втогди твій син домов прийде,
Втоді го ся сподівайте,
В гостиную визируйте!»

* *
*

Гора, гора щонайвища,
Під тов горов една хижа
Не пошита, не побита,
Лем хворостом понакрита.
А в той хижі Янчик-збойник¹:
Нічков піде, нічков прийде,
Все кривавий меч принесе.
Його жона Юліанна,
Свого сина колисала
І так йому заспівала:
«Люлю, люлю, малий хлопець,
Жеби ж не бив, як твій отець!
Дораз би-м тя розторгала²,
Крукам, вранам розметала...»

¹ Збойник — розбійник.

² Розторгала — роздерла.

* *
*

Мати Квітка годувала
І на світ го висилала:
«Іди, Квітку, межі люди!
Може, тобі ліпше буде». —
«Бодай, мати, не служити,
Бо не можна догодити:
По коліна хусти¹ крають,
Ще, до того, проклинають:
Бодай же з їх не сходило,
Бо-сь на них не заробило!»

¹ Хусти — білізна.

* *
*

«Ой дітки мої,
Голуб'ятка мої!
Хочу я вас покинути,
Далеко від вас полинути». —
«Ненько наша,
Біла лебедонько!
Не покинь ти нас,
Підгодуй ти нас;
Підгодуй ти нас,
Попаруй ти нас!» —
Підгодувала та й попарувала.
«Оставайсь, ненько, у темному
лузі:
Тепер вже ми і самі у друзі¹». —

¹ у друзі — одружені.

«Ой дітки мої!
Не оставляйте у темному лузі,
Буду я вам довік в услужі:
Буду хату вимітати,
Малих діток коликати».

* *
*

Полишила перепілонька свої дрібні діти,
А сама пішла в пшениченьку сидіти.
«Ой не літай же, перепілонько,
поночі, поночі,
Бо вибереш сі на тернечко вочі!» —
«Ой як же мені поночі не літати,
Дрібні діточки, чим їх годувати?» —
«Ой не жури сі, матінонько, нами,
Поростуть крильця, ми полетимо
самі.
Ой полетимо попід саме море,
Не злетим сі ми докупки вже
ніколи».

* *
*

Ой та вивела перепілонька діти,
А сама пішла в пшениченьку сидіти.
«Ой а що ж мені, перепелятка, по
вас,
Коли не маю перепелонька до вас?»

* *
*

— Ой не куй, не куй, сива зозулько,
вночі,
Не вибирай си на терниньку очі!
— Ой як же ж мені поночі не
кувати?
Маю дітоньки, ні з ким їх годувати.

* *
*

Прилетіли голуби,
Сіли-впали, загули.
Ой ви, гулі, не гудіть,
Спить дитина — не збудіть.

Не гудіте, голуби,
Не клопочіть голови,
Бо я й сама загуду,
Як в чужий край полину.

* *
*

Ой усни, дитя, усни, ой бодай же
не встало,

Ой то ти мені, дитя, ой то ти мені,
дитя,

Ой ручки ізв'язало.

Ой ручки ізв'язало, ой щоби-м не
робила,

Ой ніжки ізв'язало, ой щоби-м
не ходила.

* *
*

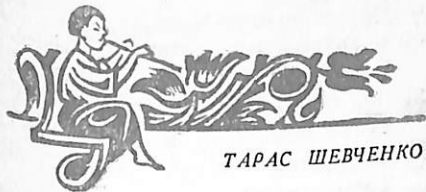
Головонько моя бідная,
В мене матінка нерідная.
А я вчора не вечеряла,
А сьогодні не обідала,
Життя мого не одвідала.

Життя моє як ниточка,
А я живу, як билиночка.
Ой сяду я під калиною
З маленькою дитиною.

Вірші українських поетів

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

* *
*

Ой люлі, люлі, моя дитино,
Вдень і вночі.
Підеш, мій сину, по Україні,
Нас кленучи.
Сину мій, сину, не клени тата,
Не пом'яни.
Мене, прокляту, я твоя мати,
Мене клени.
Мене не стане, не йди між люди,
Йди ти в гай.
Гай не спитає й бачить не буде,
Там і гуляй.
Найдеш у гаї тую калину,

То й пригорнись,
Бо я любила, моя дитино,
Ії колись.
Як підеш в села, у тії хати,
То не журись,
А як побачиш з дітками матір,
То не дивись.

1848

СТЕПАН РУДАНСЬКИЙ

НАД КОЛИСКОЮ

Спи, дитя моє, ти життя моє!
Спи, дитя моє красне!
Поки сонечко не запалиться,
Поки місяць не згасне!..

А я, бідная, над колискою
Цілу ніч не здрімаю,
Про життя твоє нещасливе
Тобі пісню співаю.

Спи, дитя моє, ти життя моє!
Тільки щастя і долі!
Будеш цілий вік, як той чорний віл,
У ярмі і неволі!

Тільки губонька залепечеться,
Слаба ніженька стане,
Слаба рученька перехреститься,—
Твоє горе настане!

Не підеш з дітьми, не побавишся
На пуховім пісочку,
Не прийдеш у сад, не положишся,
Не заснеш в холодочку!..

Не з дітьми підеш,— панську череду
Поженеш ти на поле!..
Не пісок м'який,— стерня остра
Босі ноги наколе!..

І від сонечка не сховаєшся
За відорану скибу;
Зав'ялить тебе в полі сонечко,
Як ту в'ялюю рибу!..

І не раз сльоза із очей спаде
На запалені груди,—
І сльозу твою тільки бог іден
З неба видіти буде!

Станеш хлопцем ти, станеш
парубком,

Тобі все їдна доля:
Черета пройде, найде панщина —
Їдна й тая ж неволя.

І що божий день осавула йде:
Ти вставай до роботи!..
Ти вставай, роби від неділеньки
До самої суботи...

І що божий день будеш досвіта
До роботи вставати;
Свою силюнку ні собі, ні мні,
А панам виробляти.

А там панові не вподобався,
Писарині якому,—
Ноги здибають¹, руки сплутають
І звезуть до прийому.

¹ Здибають — заб'ють у дуби.

Станеш голий ти у «присутствії»,
Як родила тя мати...
І зачнуть тебе пани з дохтором,
Мов коня, оглядати...

І забриють лоб — і до церкви враз,
Там присягу прикажуть;
У мундир вберуть, оружжя дадуть,
Світ навіки зав'яжуть.

Поженуть тебе в чужу сторону,
І зачнуть муштрувати,
І приказ дадуть — мову рідную
На чужую зламати...

І наломимся, і забудеш ти
Свою мову рідненьку,
Спом'янеш не раз не по-рідному
Свою рідную неньку...

А прийде війна — зложиш голову...
Де і хто поховає?
Не згадає мир, не питається,
Хіба бог спам'ятає!..

Спи ж, дитя моє, ти життя моє!
Спи, дитя моє красне!
Поки світ стоїть, поки з місяцем
Враз і сонце не згасне!..

БАЮ-БАЮ

Мати сина колихала;
Колихаючи, співала:
«Ніч заходе, треба спати,—
Коло тебе рідна мати.

Я тебе нагодовала,
І сповила, і приспала;
Колишу тебе й співаю:
Спи, дитино! баю-баю!

Будеш ти рости помалу,
І нікому на поталу
Я не дам тебе, мій сину,
Поки ляжу в домовину.

Геть від нас усяке лихо;
Хай круг тебе буде тихо!
Над тобою я співаю:
Спи, дитино! баю-баю!

Ти зростеш собі на славу,
Будеш мати силу жваву
І одягнешся в лудани,
Кармазинові жупани.

А поки рости ти будеш
Та ту славу роздобудеш,
Я не сплю, тебе качаю,
Спи, дитино! баю-баю!

Я знайду тобі коханку—
Чорнобривую панянку;
Оженю тебе, мій сину,
Та тоді хоч в домовину!

Спи ж, нехай господь з тобою!
Ніч покрила землю млою.
Я не сплю, тобі співаю:
Спи, дитино! баю-баю!»

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

КОЛИСКОВА

Місяць янесенький
Промінь тихесенький
Кинув до нас.
Спи, мій малесенький!
Пізній бо час.

Спи без завадоньки!
Жодної зрадоньки
Ти ще не знав,
Ані розрадоньки
В серці не мав.

Любо ти спатимеш,
Поки не знатимеш,
Що то печаль;
Хутко прийматимеш
Лихо та жаль.

Туга даремная!..
Доля таємная
Тебе чека;
Ясна чи темная?
Хто зна яка...

Тяжка хвилинонько!
Гірка годинонько!
Лихо не спить.
Леле, дитинонько!
Жить — сльози лить.

Сором хилитися,
Долі коритися,
Час твій прийде
З долею битися —
Сон пропаде...

Місяць янесенький
Промінь тихесенький
Кинув до нас...
Спи, мій малесенький,
Поки є час!

Холодно зараз в лісах і лугах,—
Все потонуло в глибоких снігах.

Бігають зайчики, мерзнуть, тремтять,
Затишок хочуть собі відшукать.

Ось вони вгляділи — кущик стоїть,—
Годі! давно вже лисичка там спить.

Кинулись знову кудись на грядки,—
Ой там ночують сьогодні вовки.

Краще ви в поле біжіть, за лісок...
Знайдете там ви соломки стіжок,—

Глибше забийтесь, зарийтесь
в снопки,
Щоб не знайшли вас голодні вовки...

Спи ж, мій малесенький, годі
гулять...
Зайчики білі давно уже сплять.

1908

МАКСИМ РИЛЬСЬКНИИ

КОЛИСКОВА

Заглядає ніч у вічі,
В чорнім небі світить свічі,
Розливає супокій...
Спи, синочку рідний мій!

У далекім темнім полі
Батько твій за нашу долю
Б'ється з ворогом лихим...
Спи, дитятко, сном міцним!

Я уранці виходжала,
Золотее жито жала
По високій по горі...
Спи, маленьке, до зорі!

Що високою горою
Повернеться батько з бою,
Звеселиться вся земля...
Спи, коточку, спи, маля!

Ой над нашими полками
Грає вітер прапорами,
Сила наша — як весна...
Спи ж бо, зіронько ясна!

Хмара вражая розтане,
Ясен, красен день настане,
Сонця-світу вороття...
Спи, синочку, спи, дитя!

1941

ВАЛЕРІАН ПОЛІЩУК

У КОТА-ВУРКОТА

Ой у kota-вуркота
Одчинені ворота.
А ми підемо туди,
І нарвемо лободи,
Та й наварим кашки
Для малої пташки.
А та пташка не мала,
Чорну мушку спіймала.
Прилинь, пташко, прилинь,
У хатині в нас теплінь.
Тільки тихо ти ходи,
Дитиночки не збуди.
А ми підемо до ріки —
Там нарвемо осоки

І сплетемо кошика
Для малого хлопчика.
А ти, хлопче, бай-бай,
Міцним, сильним виростай!

1927

ВОЛОДИМІР СОСЮРА

КОЛИСКОВА

Люлі, ой, люлі, дитинко моя!
В темнім минулім таким був і я.
Слухав, як вітер шумить і трава,
Маму «мамуньою» я називав.
Люлі, ой, люлі, маленький синок!
Місяць пониклий заглянув в вікно.
Місяць кладе на панелі печать...
Тільки сюрчки та сирени кричать...
Люлі, ой, люлі, маленький синок,
Місяць до тебе всміхнувся у вікно...
Ти ще не знаєш ні бур, ні ідей,
Місяць на ліжко намисто кладе,
Місяць кладе на подушку печать...
Сяє над ліжком портрет Ілліча...
Буде у нас, мої ручки малі,

Половина спить.
Навколо неї місяць-братчик,
Збиткунець-смішак,
З викрутасами весело скаче,
Безнастанно так:
То ховається, а потім збоку
Висува ріжки,
То пускає, примруживши око,
Золоті кружки.
У космічній бистрій каруселі
Жевжиків-планет
Грає сонце в труби у вогневі
Чарівний концерт.
І співає зорям безустанку
Таємні пісні,—
Срібнодзвонну тую колисанку
Слухатимеш в сні.

1929

МИКОЛА ТЕРЕЩЕНКО

КОЛИСКОВА

Заглядає з-за вікон
у колиску тихий сон.
Лі-лю-лі...
Засинай, дитя, мерщій!
Спить уже ведмедик твій.
Лі-лю-лі...
І зайчата сплять давно,
заховались під рядно.
Лі-лю-лі...
Тільки котик ще не спить,
але вже на сон мурчить.
Лі-лю-лі...
Треба набирати сил
для великих, славних діл.
Лі-лю-лі...

Спить і місяць. Спить і гай:
оченята... закривай...

Лі-лю-лі...

1955

ТЕРЕНЬ МАСЕНКО

КОЛИСКОВА

Сонце потонуло
У далекім морі,
Світять над землею
Золотаві зорі.
Сплять пташки в садочку,
Спочива земля.
Спи і ти, синочку,
Спи, мое маля!

Ніч укрила тьмою
Береги дніпровські.
Тато твій засвітить
Там зірки каховські.
Сяють по всім краю
Зорі щовесни.

Люлі, заспіваю,
Спи, маля, засни!

Люлі, соколятко,
Виростај щасливий!
Вийдеш ти із батьком
На широкі ниви.
Йде весна шовкова,
Небо голубе...
Та яка ж чудова
Доля жде тебе!

Це для тебе, сину,
Сонце мирне сходить,
І в степах канали
Наш народ проводить,
Підніма заводи,
На річках мости.
Для добра народу
Проживеш і ти!

У Вітчизні вільній,
Мирній і могутній,
Сам щасливий, сильний

Підеш в вік майбутній.
Стрине світла школа,
У цвіту поля...
Спи, засни, соколе,
Спи, моє маля!

ІВАН ГОНЧАРЕНКО

ОЙРОТСЬКА КОЛИСКОВА

Засни, маленький любий сину,
в аїлі тихому засни!
Пливуть тумани на долину,
прядуть для тебе срібні сні.

Воркочуть в горах ручаї,
шумлять на бистрій течії.

Заснули кедрі, рядом з ними
хитаючись модрини сплять,
стрункі смереки вартовими
в тумані сторожко стоять.

На кедрі лиш з сука на сук
стрибає, свище бурундук.

Твій батько дикою тропою,
йому відомою, на лов

крутими горами, тайгою
на звіра хижого пішов.

В покритім мохом кедрачі
ведмеді бродять уночі.
Йому стежки усі відомі,
твій батько в горах знає все —
він скоро вернеться додому,
багату здобич принесе.

Світило ночі, з висоти
йому дорогу освіти.

Засни, маленький любий сину,
в аїлі тихому засни.

Лягли тумани на долину,
прядуть для тебе срібні сні.

Воркочуть в горах ручаї,
шумлять на бистрій течії.

СТЕПАН КРИЖАНІВСЬКИЙ

КОЛИСКОВА

Спи, синочку-лебедик,
Любий Льоню, засни,
Іде тато до тебе,
Іде тато з війни.
Іде він, поспішає
Від зорі до зорі.
В нього орден сіяє
За бої на Дніпрі.
Чом не спиш ти, дитятко,
Час заснути давно.
Все чекаєш, ось татко
Зараз стукне в вікно.
Спи, хороший мій синку,
День'розіє пільму...
Ми поставим ялинку

На стрічання йому.
Світлом райдужно-любим
Нам вона засія,
І збереться до купи
Вся маленька сім'я.
Мати марить півсонна,
Зорі сплять за вікном,
І не чує вже Льоня,
Заколисаний сном.

1943

МИКОЛА НАГНІБІДА

* *
*

Спи, моя, спи, моя зоре,
Люлі, моя Катерино,
Небо вже синє, як море, —
Пізня година.

Очі закрий, моя мила...
Я над тобою помрію.
Серце розгорне, як крила,
Світлу надію.

Я на тих крилах полину,
Долю твою облітаю —
Нашу велику країну,
Ту, що кохаю.

Зорі високі над нами,
Спи, моя, люлі, русява...
Землю прикрасиш трудами —
Це твоя слава.

Спи, уже згасла заграва,
Дихає вітер із поля.
Наша велика держава —
Це твоя доля.

Спи, моя, спи, моя зоре,
Люлі, моя Катерино.
Небо вже синє, як море, —
Пізня година.

1953

АНДРІЯ МАЛНШКО

ПІСНЯ ПРО ЗАЙЦЯ

(Колискова)

Спи, засни, моя дитино,
Спи, моє маля,
Ніч бреде за сивим тином,
Трави нахилия.

Загримить дзвінком у полі,
Свище між сучків,
Зайчику несе доволі
Всіх даруночків.

Що горіхів рясно-густо,
Ще й на гілці всі,
Із капусти-головусти
Качани в росі.

Хай похрумка заць трішки,
Виспиться як слід,
Щоб синку моему лишки
Принести в обід:

Крихту хліба, дрібку солі,
Ягоду здаля.
Ніч бреде в широкім полі,
Трави нахилия.

За вікном дзвенять стремена,
Сонце пил мете.
— Що ж ви, мамо, біля мене,
Чом ви не спите?

За лісами, за полями
Військо очіда.
— Ви засніть, лягайте, мамо,
Старість не біда.

Син встає, згорта постелю,
День його настав,
Одяга важку шинелю,
Іде до застав.

Тільки шлях йому курився,
Гнувся низько ліс.
Заець з хлібом опізнився,
Ягід не приніс.

1940

КОЛИСКОВА

(Перша)

Спи, засни, моя дитино,
Спи, моє маля,
Ніч іде в гаї, в долини,
Трави нахиля.

Хай тобі ця ніч насниться,
Що в огнях сія.
Будеш завтра в світ дивиться,
Зіронецько моя!

Перша ніч твоя почата
В співах солов'я,
Дай же мамі рученята,
Зіронецько моя.

Посміхнись до мене, сину,
І зрадію я,
Не хвилину і не днину —
Я навік твоя.

Сплять ліси, поля, криниці,
Шепіт ручая.
Ти відкрий, відкрий очиці,
Юносте моя.

Підеш ти по Україні,
Де життя буя.
Виростає, моя дитино,
Зіронько моя!

1956

КОЛИСКОВА

(Друга)

Спадає з клена зелен лист
Вечірньою годиною,
І солов'їний тихий свист
Гуляє за долиною.

Згасає сонця тепла міць.
Роса на трави капає,
І вітер сивий, як ведмідь,
Шкребе в віконце лапою.

А через брід — не на біду,
Де зорі мостять кладоньку,
Там я тебе у снах веду,
Мою хорошу ладоньку.

Щоб землю ти пізнав свою
Із колосом, із м'ятами,
Щоб ти не падав у бою
Широкими крилятами.

Засни, синочку, спить сім'я,
Засни, добром привітаний.
Життя моє, любов моя,
Мій голуб необлітаний!

1956

КОЛИСКОВА

(Третя)

Спи, мій сонуля,
Павлинок-пава,
Місяць над полем
Човенцем плава.
Баюньки-бай.

Станеш рибалкою,
Витягнеш щуку,
Зварим на свято
На нашу розлуку.
Баюньки-бай.

Стеле пшениця
Жовту косинку.
Будь агрономом,
Вирости, синку.

Стане пшениця
Вусом шептати:
Чий це чорнявий,
Хто його мати?
Баюньки-бай.

Зорі, як мітли,
З неба до хати.
Будеш за сторожа
Двір замітати.

В стайні, в конюшні,
Біля гаражу.
Спіть, рученята,
Я вас не вражу.
Баюньки-бай.

Вирошу ладо,
Люлю-забаву,
Серцю на щастя,
Людям на славу.

Будеш багатим,
Дужим та зірним,

Соколом бистрим,
Птахом загірним.

Тучі, як танки,
В небі над нами:
Знайся з синами,
Прощайся з синами!
Баюньки-бай.

Спи, мій синочку,
Я вже догляну,
Пізно приляжу,
Вийду ізрану!
Баюньки-бай.

КОЛИСКОВІ

(За народними мотивами)

I

Наш ледащо — мурий кіт —
Тихо вибрався на пліт,
Позирнув собі убік
Та й у хату нишком — скік!
А із хати — в хижку:
— Пошукаю мишку! —
Миші кіт не відшукав,
А сметану поз'їдав
Та й ховатися біжить.
А дитя в колиці спить.

II

Край лісочка на дубочку
Прив'язала колисочку,

Положила спать Оленку
В колисочку на світанку.

Вітер віє, повіває,
Все колисочку гойдає,
Сонце встало, сонце гріє,
Сонце дівчинку жаліє,
Трактор пісню все співає —
Злого вовка відганяє.

III

За житами коло гаю
Зайчєня малє стрибає,
Їсть травицю, п'є водицю,
А ти спи, моя сестрице.

За житами коло гаю
Лис голодний вибігає,
Хоче з'їсти він зайчатко,
Уставай скоріш, дитятко.

Та мерщій, мерщій до лісу:
В болота загоним лиса —
Хай в болоті пропадає,
А зайчатко хай стрибає!

ДОНЯ ХОЧЕ СПАТИ

У моєї доні
Оченята сонні,
Рученьки мов з вати —
Доня хоче спати.
Ніч прийшла тихенька,
Спи, моя гарненька.

1955

КОЛИСКОВА

На колиску бильця
З явора тесались,
Щоб, немов на крильцях,
Доня колисалась.

На тонкі вервечки
Конопельки пряла.
Спи, моє сердечко,
Поки діла мало.

Виростеш — сама ти
Вервечки і бильця
Будеш лаштувати —
Довго не поспиться.

Цілий день робота,
Ніччю колювання.
Надійди, дрімота,
Спи, моє кохання.

1959

РОМАН ЧУМАК

СПИ

Спи, котку, спи,
Ще не світа,
Ще сплять степи,
Птах не літа,
І ти засни,
Хай сняться сни.

Спить зелен луг,
Квітучий сад,
І всяк навкруг
Заснути рад,
І ти засни,
Хай сняться сни.

Десь є кордон —
За ним земля,

Тривожний сон
Там у малят,
А ти засни,
Хай сняться сни.

Спи, котку, спи,
Ще не світа.
Ще сплять степи,
Птах не літа,
І ти засни,
Хай сняться сни.

1961

ВАСИЛЬ ЮХИМОВИЧ

КОЛИСКОВА

За вікном черешні-вишні
Тихо шелестять.
Мати шепче думи ніжні:
«Спи, кохане, спи, дитя!»

Одцвітуть сади довкола.
Одшумлять жита.
І дзвіночком рідна школа
Тебе, синку, привіта.

Гляне юність у віконце,
Вийдеш за поріг.
Стільки променів у сонця,
Як до щастя є доріг.

Ти поїдеш, а до хати
Пісня припливе.
Хай тебе Вітчизна-мати
Вірним сином назове.

1961

ВІКТОР КУЗЬМЕНКО

КОЛИСКОВА

Баю, донечко моя:
Вітер нишпорить в гаях,
Ніч блукає по дворі —
Час у ліжко дітвори.

Вітре, вітре! Тихо. Цить.
Хоч на хвильку, хоч на мить...
Чуєш — сни сюди летять
Заколисувать дитя.

Колихать — пісень співають,
Оченьята закривать,
Що мов квіти у гаю
У веселому маю...

Сни в кімнаті. Сни навкруг
В'ються, наче білий пух.
Ніч принишкла. Вітер згас.
Спи, дитино. Пізній час.

1958

ГРИГОРІЙ СТОЛЯРЧУК

КОЛИСКОВА

Вийди, котик, з хати:
Доня хоче спати.
Ранком їй лелека
Принесе здалека
В плетеній корзинці
Бабині гостинці.
Люлі... Люлі...

Доня хоче спати.
Принесе до хати
Білочка в хустинці
Лісові гостинці:
Золоті горішки,
Полуничок трішки.
Люлі... Люлі...

Доня хоче спати.
Прибіжить до хати

Сірий зайчик вранці,
Принесе у ранці
Яблук, винограду
З молодого саду.
Люлі... Люлі...

Вечір йде до хати.
Доня хоче спати.
Хитрая лисичка,
Вовкова сестричка,
Хоче влізти в сінці,
Щоб забрать гостинці.
Люлі... Люлі...

Тиша серед хати.
Доня хоче спати.
І не жде вечері.
Закривайте двері,
Щоб ота лисичка,
Вовкова сестричка,
Не залізла в сінці,
Не взяла гостинці.
Люлі... Люлі...

1958

СТЕПАН РОЧИНЬ

КОЛИСКОВА

I

Шумлять льони в долині,
Немов озерне плесо.
Хлюпочуть легко хвилі
У синюватім цвіті,
Тихенькою ходою
Проходить теплий вітер,
Торкає струни льону,
Бринить.

Ледь-ледь бринить.
Легідно лється-плине,
За день стомившись, сонце,
Втопа в зелених водах.
Згасає...

люлі...

лю...

II

Дуби стоять край лісу,
 Високі, кучеряві,
 Чекають, як легіні,
 Фіалкової ночі.
 І пробігає вітер,
 Торкаючи колосся,
 Несе ключі від ранку
 І сни... Щасливі сни.

III

Світання перший промінь
 Підняв у доньки вії,
 І дві тернини чорні
 Засяли із-під брів.
 Засни....

спи...

люлі...

люлі...

IV

Та раптом задзвонили
 Гірські потоки ранку.
 І пробудилась пісня

Невтомних льонарів.
 Дзвінка, неначе ріки,
 Широка, наче ниви,
 Ласкава, наче погляд
 У донечки з-під вій.
 Спи, доню, ще.

Люлі...

1961

КОЛИСКОВА

Мати дитя колихала,
Колихаючи, співала:
— Сину любий, моя квітко,
Мое щастя, моя зірко.
А люлі, а люлі!

Ти ж у мене щонайкращий,
Ти ж у хаті щонайстарший.
А люлі, а люлі!

Мов пролісок серед гаю,
Як же я тебе кохаю!
А люлі, а люлі!

Спи ж, маленький, висипляйся,
Сил багато набирайся.
А люлі, а люлі!

Буду тебе доглядати,
Буду мріяти-гадати,
Щастя, радощів бажати,
Яке ім'я тобі дати?
А люлі, а люлі!

Дам тобі я те ім'я,
Що всім серцем люблю я.
А люлі, а люлі!

Слухай, синку, мою річ:
«Буду звать, як звався Ілліч».
А люлі, а люлі!

Я у сонця золотого,
Я прохатиму у нього,
Щоб ти зріс мені такий,
Як був Ленін дорогий.

1961

З М І С Т

В. Г. Бойко. Колискові пісні 5

Народні пісні

«Е-е-е люлі!»	25
«Ой ходить сон по улоньці...»	26
«А-а, коте!»	27
«А-а, котино!»	28
«Ой кіт-воркіт...»	29
«Пішов коток на торжок...»	30
«А-а, котку!»	31
«А-а, коточок!»	32
«А-а, люлечки!»	34
«Коте сірий...»	35
«Ой ти, коте, коточок!»	36
«Ой ти, коте сірий...»	38
«Ой був собі коточок...»	39
«Люляю, люляю...»	40
«Ой ходить сон коло вікон...»	41
«Ой ти, коте сірий...»	42

«А на kota — гуркота...»	43
«Коточок, коточок...»	44
«Котино, котино!»	45
«Ой ти, коте, не гуди...»	46
«Ой ну люлі, люлі...»	47
«А-а, а-а, люлі, люлечки...»	48
«Ходить сон по долині...»	49
«Бити кицю, бити...»	50
«А бити kota, бити...»	52
«Коте сірий...»	53
«Ходить котик...»	54
«Ой ну, коте волохатий...»	55
«Ой піди ж ти, кицю...»	56
«А-а, а-а, котино...»	57
«Пішла кішка по воду...»	58
«Ой ходила журавочка...»	59
«Люлю, люлю! Бодай спало...»	60
«Ходить сонько по вулиці...»	61
«Соньку, дрімку, голубоньку!»	62
«Ой люляй же, дитинонько ма- лая...»	63
«Ой спи, дитя, в колисоньці...»	64
«Шкода лісу Лебедина...»	65
«Спи, дитятко! Колишу тя...»	66
«Ой люлю, малий Івасеньку...»	67
«Ей люляй мі, люляй...»	68
«Люляй, люляй, синку младий...»	69
«Гей люляй, люляй...»	70
«Люляй же мі, люляй...»	71
«Люляй же мі, люляй...»	73

«Люляй, дитя...»	74
«Ой кицю, кицю...»	75
«Коте, коте, котусю!»	77
«Ой ну кіт-воркіт...»	79
«Ой люлі, люлі...»	80
«Ой люлі, люлі...»	81
«Ой люлі, люлі...»	82
«Ой люлі, люлі...»	83
«Ой люлі, люлі...»	84
«Ой люлі, люлі...»	85
«Е-е, е-е! Коти два...»	86
«Ой ну, котусю!»	87
«Люлі, люлі, люлята!»	88
«Ой ну, коте муругий...»	89
«Ой ти, коте рябку...»	90
«Ой ну люлі, котару...»	91
«Ой ну, котку рябку...»	92
«Ой ну, люлі, гойдаша...»	93
«Гойдана, гойдана...»	94
«Ой ну, люлі, люлі...»	95
«Баю, баю, баю!»	96
«Літав, літав чорний шпак...»	97
«А ти, котик сірий...»	98
«Ой ну, котку, котино...»	99
«Ой повішу колисочку на вербу, на вербу...»	100
«Колиши сі, колисонько, із дуба, із дуба...»	101
«Люлю, люлю, мій синочку...»	102
«Ой спи, дитя, колишу тя...»	103

«Ой спи, дитя, колишу ті...»	104
«Люлю, люлю, колишу ті...»	105
«Ой люлю, люлю, коби-м ті ви- люляла...»	106
«Гейцю, люлю, люлю...»	107
«А-а, а-а, тутусі!»	108
«Ходить кіт по горі...»	109
«Ой ну люлі, кітку...»	110
«Ой спала би дитиначка, ой спа- ла би, спала...»	111
«Мамка сина колисала для swei вигоди...»	114
«Ой котусю, котусю...»	126
«Ох ти, котик, коточок...»	127
«Ой люлі, люлі...»	128
«Ой ти, коте сірий...»	129
«Ой ти, коте, котку...»	130
«А-а, кицю...»	131
«А-а, а-а, коточок...»	132
«Котику сіренький...»	133
«Ой ти, коте, котару...»	134
«Ей, я люлю мі, люлю, ой під зелену дулю...»	135
«Люляй же мі, сину, хоч одну годину...»	136
Люляй же мі, люляй, колишу я тебе...»	138
«Ой сину мій, сину, я про тебе гину...»	139

«Люлю же мі, люлю, під широку дулю!»	140
«Ой ну, кітку...»	141
«Повішу, повішу колиску на дуба»	142
«Гойда, гойда, колишу тя...»	143
«Гойда, гойда, гойдашечки!»	144
«Колисала би-м тя...»	145
«А люляй мі, люляй...»	147
«А люляй мі, люляй...»	149
«Колишся мі, колиш...»	151
«А люляй мі, люляй...»	153
«Люляй, люляй, соколятко...»	154
«Колисочко нова з жовтого явра...»	156
«Усни лем мі, усни...»	159
«Чуч-беле, белішу, колисать тя мушу...»	160
«Ей, люлю мі, люлю, шию ті кошулю...»	163
«Люлю же мі, люлю, де я тя притулю?»	165
«Ей, люлю, сину, люлю, де я тя притулю?»	166
«Колисала би-м тя, як во дні, так вночі...»	167
«Ой люляй, дитя, люляй...»	168
«Люляй же мі, люляй, соколе-пахоле...»	169
«Люляй, люляй, синьочку мій...»	170

«Люляй, дитя, люляй, ке́д мі маш люляти...»	171
«Усни, сину, усни...»	172
«А усни мі, усни, велике ви-рости...»	174
«Ой ну, ну, ну, коточок...»	175
«Ой ну, ну, котусю...»	176
«Котару, котару...»	177
«Е-е-е лююта...»	178
«Понад морем-Дунаєм...»	179
«Ой у полі лобода...»	182
«Мати сина колихала...»	185
«Пішов турок а в побіги...»	188
«Через тебе, моя ненько...»	191
«Мати сина годувала...»	192
«Гора, гора щонайвища...»	195
«Мати Квітка годувала...»	196
«Ой дітки мої...»	197
«Полишила перепілонька свої дрібні діти...»	199
«Ой колисала, ой колисала дитину маленькую...»	200
«Ой та вивела перепілонька діти...»	202
«Ой не куй, не куй, сива зозулько вночі...»	203
«Ой бодай, бодай не рано кури піли...»	204
«Ой нини, нини, та збавила-м си днини...»	205

«Прилетіли голуби...»	206
«Ой усни, дитя, усни...»	207
«Головонько моя біднай...»	208

Вірші українських
поетів

<i>Тарас Шевченко</i> . «Ой люді, люді, моя дитино...»	211
<i>Степан Руданський</i> . Над коли- скою	213
<i>Яків Щоголев</i> . Баю-баю	218
<i>Леся Українка</i> . Колискова	220
<i>Осип Маковей</i> . Сон	222
<i>Олександр Олесь</i> . Над колискою (Пісня матері)	223
<i>Максим Рильський</i> . Колискова	225
<i>Валеріан Поліщук</i> . У kota-вур- кота	227
<i>Володимир Сосюра</i> . Колискова	229
<i>Мирослава Сопілка</i> . Колманка	231
<i>Микола Терещенко</i> . Колискова	233
<i>Терень Масенко</i> . Колискова	235
<i>Іван Гончаренко</i> . Ойротська ко- лискова	238
<i>Степан Крижанівський</i> . Коли- скова	240
<i>Микола Нагнибіда</i> . «Спи, моя, спи, моя зоре...»	242
<i>Андрій Малишко</i> . Пісня про зай- ця. (Колискова)	244

	Колискова (<i>Перша</i>)	247
	Колискова (<i>Друга</i>)	249
	Колискова (<i>Третя</i>)	251
<i>Михайло Стельмах</i> . Колискові (За народними мотивами)		254
<i>Платон Воронько</i> . Доня хоче спати		256
	Колискова	257
<i>Роман Чумак</i> . Спи		259
<i>Василь Юхимович</i> . Колискова		261
<i>Віктор Кузьменко</i> . Колискова		263
<i>Григорій Столярчук</i> . Колискова		265
<i>Степан Рочинь</i> . Колискова		267
<i>Володимир Перепелюк</i> . Коли- скова		270

НАД КОЛЫБЕЛЬЮ

Українские колыбельные
песни и стихи

(На українском языке)

Редактор *М. В. Сидоренко*
Художник *В. К. Стеценко*
Художній редактор *В. В. Машков*
Технічний редактор *О. І. Дубова*
Коректор *А. В. Кудряцева*

*

БФ 03911. Здано на виробництво 20/X 1962 р.
Підписано до друку 24/1 1963 р.
Формат паперу 70×108^{1/4}. Фізичн. друк.
арк. 4,375.

Умовн. друк. арк. 5,993.
Обліково-видавн. арк. 4,622.
Ціна 29 коп. Тираж 80 000.
Замовл. 211.

Держлітвидав України,
Київ, Володимирська, 42.

*

Надруковано з матриць харківської
книжкової фабрики ім. Фрунзе
у 4-й поліграффабриці Головополіграфвидаву
Міністерства культури УРСР,
Київ, пл. Калініна, 2.

Л. П.

